

Československé noviny

PRAVDA VÍTEŽÍ

NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ DVOUTÝDENÍK

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

16. KVĚTNA-MÁJA 2002

ROČNÍK X - ČÍSLO 1

\$1.50

Soudce newyorského Nejvyššího soudu udělil BBLA souhlas k prodeji Národní Budovy v New Yorku ČR za 1\$

Jako důvod k urychlenému projednání bez účasti veřejnosti byla loni v červenci uvedena obava z „brzkého odjezdu“ generálního konzula ČR... který je dodnes v USA

Národní Budova urychleně předána ČR

Oznámení odvolání

Vážení čtenáři,

velice se Vám omlouvám za velký výpadek ve vycházení Novin, který byl způsoben zejména právními problémy kolem Národní Budovy v New Yorku. V tomto článku shrnuji to hlavní, co se za tu dobu stalo.

Nač tolik právníků na prosazení smlouvy, jejížž obsahem je údajně „výhodná spolupráce“?

14. června 2001 schválil newyorský Úřad pro dobročinné organizace („Charities Bureau“) smlouvu o prodeji Národní Budovy tzv. *Českou dobročinnou a vzdělávací společnost* („Bohemian Benevolent & Literary Association — BBLA“) České republice za \$1, poté, co si k ní v 3/4-ročním jednání vymohli řadu změn a dodatků.

(Delegáti 6 ze 7 členských organizací BBLA schválili původní verzi smlouvy již 14. 7. 2000, Úřad ji ale 7. 9. 2000 odmítl podpořit. Poté Úřad vyjednával — zřejmě hlavně s právníky ČR — lepší smlouvu pro BBLA. Ještě než s tím byl Úřad hotov, byla smlouva [která verze?] znova schválena delegáty BBLA. Procedurální postup v BBLA byl spojený s různými dalšími kontroverzemi).

Pár dní po schválení smlouvy Úřadem požádali právníci BBLA o tzv. „urychlený postup“ (expedited proceeding) při schvalování smlouvy Nejvyšším soudem státu New York. To v podstatě znamená, že požádali soudce, aby nám, odpůrcům prodeje, kteří jsme 25. 9. 2000 podali na vedení BBLA žalobu, *nedal veřejné slyšení s účastí veřejnosti*, aby posoudil smlouvu i naše argumenty proti ní co nejrychleji, beze svědků, tak říkajíc pouze „na papíře“.

9. července proběhlo první neformální setkání obou stran se soudcem pokračování na straně 2

Z obsahu dnešního čísla:

Krajané a tuneláři - Lukáš Martin	str. 5
Američtí přátelé ČR vyběhají na pomník TGM ve Washingtonu	s. 7
Poslední dopis Vlastiku Brodskému - Václav R. Židek	str. 8
O Aleně Sešínové, která zahynula ve WTC	str. 9
Zábavný a poučný koutek Jaroslava Haška	s. 10
Slovenskí hokejisti majstrami světa!	s. 12

Fotografie od strany 4 jsou z „oslavů zahájení opravy Národní Budovy“, kterou uspořádala česká vláda 23.3. v New Yorku. Generální konzul Gandalovič uznal, že zatím nejsou sice u Budovy „nákladáky a lešení“, ale ujistil odhadem přítomných 200-300 lidí, že oprava bude hotova do konce roku 2004. Hudba pražské Hradní stráže byla v New Yorku kvůli vystoupení na slavnosti v Carnegie Hall, kterou uspořádala česká vláda spolu s krajanů o dva dny dříve na počest hrdinství newyorských hasičů a policistů, které prokázali loni 11. září.

Uzávěrka příštího čísla je 30. 5. 2002

Trosky

Foto: Ivan Turnovec

STÁVÁME SE SOUČÁSTÍ SVĚTA

Luďka Václavská, Praha
pro Československé noviny

Tak jako snad pro každého, i pro nás v České republice byl zákeřný útok na symboly americké demokracie šokem. Působilo to zprvu jako katastrofický film, který by snad mohl skončit titulky a jmény autorů, závěrečné *The End* však nepřišlo. Rozhlasové i televizní pořady byly od onoho osudného dne neustále přerušovány mimořádným zpravodajstvím. Už brzy po tom neštěstí se média začala zajímat o osudy Čechů, kteří v té době byli v New Yorku a mohli se ocitnout poblíž. Po třech dnech se počet nezvěstných točil kolem stovek, ale pak zase opadával, jak se postupně všichni ozývali svým blízkým, až nakonec skončil na nule. Slyšel jsem jen o jednom mladém muži, Čechovi, který žil od malička v USA, že pracoval v budově Twins a zřejmě zahynul [na dotaz ČSN sdělil konzul ČR v NY, Zdeněk Koudelka, že ve WTC zahynuli dva Čechoameričané — Alena Sešínová a Lukáš Rambousek; z Washingtonu, DC, na dotaz ČSN sdělil slovenský konzul Igor Pacolák, že nemají žádné informace o tom, že by ve WTC zahynuli „občané SR“].

Zpěvačka české country Věra Martinová zrovna ten den byla v NY a chtěla s fotografem využít zátiší dvou štíhlých věží, ale zpozdíli se a než došli do blízkosti dvojčet, došlo k výbuchu. Kdyby vstali brzy ráno, jak měli v plánu, byla by je zcela jistě zasáhla troska... Náhle v jedné z věží se prý v restauraci čepovalo pilsenské pivo, neobsluhovali tam však Češi. Ale krajan nekrajan, tragédie je to stejná. Hodně lidí u nás pak chtělo dobrovolně darovat svou krev.

Málokdy dříve jsme si uvědomovali, že jsme součástí světového

„vlaku“, tak jako to víme dnes. Někteří sice jedou v luxusnějších vagoncích, jiní naopak ve 3. třídě nebo dokonce na síťce, další jsou ve vagoncích natřených zelenou barvou islámu, ale všichni jsme na stejné „lodi“. Trasu i směr máme shodný, leč o poznání hůře než ostatní byli na tom lidé jedoucí ve vagonu s nápisem Taliban nebo spíš Afghánistán, kde vláda náboženských fanatiků zavedla středověký teror. Těžko si představíme, že ženy zde byly de facto oficiálně považovány za méněcenné, musily chodit zahalené od hlavy až k patě, nesměly pracovat ani studovat a zejména pak rozhodovat o svém vlastním osudu.

I na českých letištích prudce opadl po 11. září zájem o cestování, poté se však vrátil na normál. Společnost ČSA hlásila velké ztráty a stát jí slíbil příspěvek na krytí schodku. Po Evropě se dá sice jezdit vlakem, ale je to zdoluhavé a nijak levné.

I Českou republiku zasáhla vlna „podezřelých“ zásilek, byť se zde žádný antrax nakonec neobjevil, většinou šlo o přehnané obavy nebo o akce hloupých vtipálků. Jedním z nich byla například jedenáctiletá divčinka, která výhrůžný dopis nadepsaný dětským písmem, s alarmující poznámkou *Anurax* na obálce a s práškovým cukrem uvnitř poslala dvěma svým spolužákům. Bylo nahlášeno na tisíc podezřelých zásilek, ani v jedné však nešlo o skutečně nebezpečí. Všechny podezřelé dopisy a balíčky pečlivě prohlížel speciální přístroj na Státním úřadě pro jadernou bezpečnost, ale vždy šlo o planý poplach.

V Praze teď žijeme stejně jako dřív, jen s tím malým rozdílem, že mnozí lidé mají strach. Mnozí se dotazují, kde jsou vlastně kryty pro případ války, kam by se šlo ukryt při bombardování. Ukázalo se, že půlka Prahy se nemá kam schovat, a nebyť metra a jeho podzemních tunelů, byla by v bezpečí asi tak pouhá desetina Pražanů.

Náhle na Václavském náměstí v sousedství Národního muzea vartují čtyři kolové obrněné transportéry. Byť poněkud zastaralé konstrukce (vzor 1964), přesto doplněny o hliďku se samopalem vzbuzují nrazení v zádech. Takové sousedy zažila důstojná stavba Národního muzea naposledy v srpnu 1968! Proč hlídají zrovna centrum Prahy? Ve vedlejší budově bývalého Federálního shromáždění se totiž nachází rozhlasová stanice *Svobodná Evropa*, která k nám přelidila před pár lety z Mnichova, snad proto, že u nás má mnohem levnější provoz. Vysílá ovšem mj. směr islámské země a údajně přišla hláška skrz tajné služby, že se na rozhlas, který je odjakživa trnem v oku všem diktaturám, chystá atentát. (Podle časopisu NEWSWEEK z 6. května 2002, RFE koncem roku 1998 předalo české bezpečnostní a informační službě [BIS] videozáznam muže, který fotografoval budovu. Češi jej identifikovali jako iráckého diplomata al-Aniho, považovaného za špiona. Koncem dubna 2001 al-Ani opět fotografoval budovu RFE a byl proto vyhoštěn z ČR. Po 11. září zdroj z pražské středovýchodní komunity oznámil, že viděl teroristu Attu, jak se setkal v dubnu s al-Anim na iráckém velvyslanectví. Miloš Zeman později

pokračování na straně 2

OZNÁMENÍ ODVOLÁNÍ

pokračování ze strany 1

Martinem Schoenfeldem u Nejvyššího soudu (blízko městské radnice). Petr Kutl — právník, jeden z žalobců, bývalý místopředseda BBLA a bývalý delegát Sportovců (organizace, která byla se schválením předsedy BBLA Jana Pokorného celá „vyměněná“, když vyjádřila s původní špatnou verzí smlouvy 14. 7. 2000 nesouhlas) se před schůzkou vyjádřil, že očekává pouhé rutinní jednání, kterému bude maximálně přítomen jeden právník BBLA a při kterém se soudce pouze podívá do kalendáře a určí, kdy proběhne veřejné stání, během kterého soudce ověří, zda BBLA vyčerpalo možnosti, aby Budovu spravovalo samo, jak to odpovídá stanovám a historickému poslání BBLA.

Jaké však bylo naše překvapení, když jsme se — pouze Petr Kutl a já, Frank Kubernát zůstal doma — dostavili k soudu a zastánci prodeje tam přišli v plné síle: 6 členů spolků, včetně předsedy BBLA, Jana Pokorného, Alex Čech, který nyní údajně zastupuje spolek Sportovců, 4 právníci BBLA + zástupkyně Charities Bureau, která touto dobou byla již v podstatě na straně BBLA, přestože zdůraznila, že „povinnosti Úřadu není posuzovat, jak byla smlouva v BBLA schvalována“ + právní zástupkyně ČR — celkem tedy 13 lidí! Kromě toho tam byl ještě konzul ČR, Zdeněk Koudelka, ale ten se přímo toho davu nedržel, byl tam zřejmě hlavně jako pozorovatel.

Došlo k hektickému jednání se soudcem, během něhož se obě strany snažily v průběhu asi 20 minut shrnout 100-letou historii Budovy, její současné problémy, a to, proč si jedna strana myslí, že „jediným řešením je její prodej České republice“, zatímco druhá s tím nesouhlasí.

Jeden z právníků BBLA uvedl žádost o urychlené projednání smlouvy tím, že prý je údajně nebezpečí, že „generální konzul České republiky, který má intimní znalosti detailů jednání, se může brzy vrátit do České republiky“.

Vzhledem k tomu, že ani přítomná právní zástupkyně ČR, ani konzul Koudelka proti tomuto argumentu neprotestovali, faktem je, že tento argument byl použit s plným vědomím české vlády.

Generální konzul je v New Yorku dodnes.

20 let ohříváný falešný argument BBLA

Poté jsme vyslechli standardní argument zpátečníků v BBLA — tentokrát reprodukováný najatým právníkem — že „členství ve spolcích upadá...“

(Stanovy BBLA neomezují využití Budovy na spolkovou aktivitu, proto je tento argument prázdný. Posledních 20 let zejména mladší lidé — ale i sám Jan Pokorný, který v červenci 1989 navrhl založení externí nadace, která by si Budovu od BBLA pronajala — přicházeli s různými návrhy na otevření problémů Budovy široké veřejnosti. Žádný z těchto návrhů ale nebyl BBLA realizovaný a onen prastarý argument o upadajícím členství spolků se nyní hodil.)

Soudce Martin Schoenfeld, který má zřejmě dobré srdce a nárek „vymírajících přistěhovalců ze Starého světa“ (viz jeho zdůvodnění rozsudku dále) se ho ihned dotknul, nám, odpůrcům transakce předhodil: „Když dokážete do měsíce vybrat \$7.5 milionu, uznám, že nemají důvod Budovu předávat“.

(Možnost tu byla, ale nikdo na ni v BBLA neslyšel. Počátkem července 1999 navštívil Národní Budovu profesionální fund-raiser John Rocarek ze Cedar Rapids v Iowě, sešel se s jejími představiteli a 12. července 1999 poslal Janu Pokornému formální nabídku na pomoc s velkou prestižní sbírkou na záchranu Budovy. Rocarek nám byl k dispozici od září 1999. Vzhledem k tomu, že trvání profesionální sbírky je běžně odhadováno na 1 a 1/2 roku, mohli jsme být s největší pravděpodobností s vybráním peněz ještě před setkáním se soudcem dávno hotoví.)

V rozčlenění jsme poukazovali na to, že „BBLA vynechalo celou jednu generaci“ — tím jsme mysleli exulanty z roku 1968 a pozdější. Blanka Suchánková, sekretářka BBLA a členka Sokola (mladší žena, která se již zřejmě narodila v Americe) na to zdůraznila, že „v Sokole o prodeji Budovu hlasovala spousta mladých lidí“.

(Značně již poamerikanizovaný Sokol má svoji vlastní sokolovnu o 2 bloky dál a sokolové se o Národní Budovu tradičně nezajímají. Kromě toho, mluvili jsme o čs. exulantech, ne o mladých Američanech — v předsednictvu BBLA dosud nikdy nebyl žádný člen exilové vlny po srpnu 1968, který přišel do USA v dospělém věku!)

Abych zdůraznil odpor vedení BBLA k posrpnové exilové generaci, uvedl jsem, že „v roce 1986 zvedlo představenstvo BBLA vstupní poplatek pro nové členské organizace z \$2.000 na \$20.000“ (v roce 1993 jej vrátilo zpátky na \$2.000 — viz článek na straně 5).

Soudce na to řekl: „To je ale měl někdo žalovat tehdy“.

Na to nezbylo než odpovědět: „Kéž by to byl někdo býval udělat“.

Soudce přikývl — to byl jediný moment, kdy jsem cítil, že má i pro nás, odpůrců transakce, nějaké pochopení.

Krátce po onom rušném jednání 9. července 2001 mi bylo oznámeno, že soudce přijal důvody právníků BBLA k „urychlenému projednání“ smlouvy. To znamenalo, že všechny argumenty, které jsem si předem připravil k ústnímu prohlášení — a výroky svědků, které jsme hodlali pozvat — jsem musel nyní jenom „hodit na papír“, protože bylo jasné, že žádné veřejné stání nebude.

Myslím, že se mi podařilo to docela dobře sepsat, včetně dokumentů, které jsem přiložil, ale z toho, jak soudce nakonec zdůvodnil svoje rozhodnutí, soudím, že ony argumenty buďto vůbec nečetl nebo je četl velmi povrchně (viz dále).

V mezidobí po odevzdání materiálů soudci jsme se nenučili. Následoval určitý právní „ping-pong“ mezi oběma stranami — a došlo k tragickým událostem 11. září 2001, po nichž byl prý soud asi 2 týdny zavřený.

Rozhodnutí soudce

Ve čtvrtek 29. listopadu vydal soudce Schoenfeld rozhodnutí, kterým přijal argumenty BBLA pro prodej Národní Budovy za \$1 České

dokončení na straně 3

STÁVÁME SE SOUČÁSTÍ SVĚTA

dokončení ze strany 1

veřejně oznámil tuto zprávu na americké CNN. Zpráva se ale nepotvrdila. Jak řekl Oldřich Černý, bývalý ředitel BIS: „Tihle [informátoři] mají tendenci vám říkat to, čemu chcete věřit“. ČSN)

K atentátu sice nedošlo, ale zelení obrmenci už zůstali. Loni v říjnu jednomu z nich někdo odmontoval přes noc zadní světla. Nevím proč, ale většina Pražanů se tomu směla a neznámému lupiči vlastně fandila.

ČESKÉ VOLBY 2002: 28 povolaných, 4 vyvolení

V České kotlině tlučají na dveře volby. V polovině června nastanou dny pravdy, kdy voliči rozhodnou, kdo bude další čtyři roky vládnout. Dosavadní ministerský předseda, sociální demokrat Miloš Zeman, ohlásil odchod z politiky a slibuje, že bude žít v ústraní někde na Vysočině a do velké politiky se nebude míchat. Jeho politický konkurent Václav Klaus si naopak brousí zuby na Zemanovo křeslo, protože předvolební preference zatím ukazují, že pravcová ODS by tentokrát měla zvítězit. Zřejmě však nikoliv s takovým náskokem, aby mohla sestavit vládu sama. A na to čeká třetí vzadu - subjekt s názvem Koalice (ještě před rokem dle průzkumů vysoko favorizovaná Čtyřkoalice, nyní už jen spojení KDU-ČSL a Unie svobody). Komunisté nejspíš skončí s maximálně 15 procenty čtvrti, ale do vlády je snad nikdo nevezme.

Vítězství ve volbách, jichž se tentokrát poprvé - konečně! - mohou zúčastnit i krajané žijící ve světě, hodně napoví i o příštím prezidentovi: Václav Havel už nemůže být znovu volen. Prezidenta bude volit parlament v lednu 2003, ale zvedá se čím dál tím více hlasů, aby jej podobně jako v Americe volili přímo občané.

I když reálné šance na překročení hranice 5 %, nutné pro získání křesla v Poslanecké sněmovně, mají jenom čtyři politické subjekty, letošních voleb se účastní nečekaně vysoké množství stran a hnutí - celkem 28! Některé kandidují jen

v několika málo krajích, jiné jsou k účasti pohnány spíš recesistickou hrou na politiku než skutečným politickým motorem. Co si myslet třeba o šancích Strany s názvem Naděje či s humorem pojmenované Balbinovy Poetické strany? Stejně tak Strana zdravého rozumu — přes svůj dobrý název — má ve skutečnosti asi dost daleko ke skutečné politice; o takové partaji, jako je další novotvar s předlouhým názvem Akce za zrušení Senátu a proti vytunelování důchodových fondů, ani nemluvě. Moc zlobit by tentokrát neměli ani Sládkovi republikáni, kteří se do Parlamentu podle prognóz (max. 2,5 %) nedostanou, malou šanci má však třeba i ekologická Strana zelených (2 %), která je například v sousedním Německu poměrně úspěšná a užitečná.

Češi sice volají po změnách a nových tvářích - ale zřejmě jen v debatách s přáteli či při hospodských diskusích. Ve volbách pak paradoxně volí v podstatě jen ty známé velké strany, na které předtím tak nadávali...

Z pohledu na žebříček nejoblíbenějších politiků vyplývá ovšem něco jiného než ze stranických preferencí. Plných osm z deseti nejoblíbenějších politiků je z ČSSD, i když samotný Zeman je až šestáctý, dvě místa za Klausem (který se mimochodem právě stal již potřetí dědečkem). Pořadí oblíbených obličejů vede mladý, svěží a problémy jako by nezatřesený ministr vnitra Stanislav Gross, druhá je tradiční hvězda všech žebříčků, Petra Buzková, třetí pak razantní nová tvář politiky, ministr obrany Jaroslav Tvrdík. První z komunistů - předseda Grebeníček - je až na dvacátém místě.

V prohlášeních politiků i v nových programech stran se opakují populistické předvolební sliby. Minule například sociální demokraté vyhlašovali, že se vypořádají se nezaměstnaností - ale pak s ní nepohnuli ani o píď, naopak nám přibýlo téměř 200 000 lidí bez práce. Tentokrát slibují cestu k sociálnímu státu, vysokou podporu při narození každého dítěte (Češi totiž začínají vynírat) a zvýšenou podporu chudým

seniorům. ODS naopak sází trumfy zprava - například se chce podívat na zoubek přistěhovalcům a snížit počet levných tržnic, ve kterých mnozí z nich prodávají vesměs nekvalitní a navíc zřejmě pašované zboží, z něhož nezaplátí státu clo. Tleskají tomu podnikatelé ve sféře obchodu, které tato levná konkurence likviduje. Navíc je tu i Klausova známá teze - do Evropské unie ano, ale ne za nerovných podmínek. Přístupovací proces, jenž má být ukončen do konce letošního roku, je totiž plný drobných výimek a dočasných ústupků. Ale i po přijetí se našimi platy a výkonností ekonomiky budeme podle mého názoru cítit prvních deset let v EU jako nájemníci z předměstí náhle přesídlení do pěti hvězdičkového hotelu. Taková, co si prostě neumí vychutnat luxus a pohodlí - a zároveň číšníkově nedávají žádné spropitné, protože žijí s pocitem, že na to nemají.

Podle průzkumů je většina obyvatel České republiky - zhruba šest z deseti - nadále nespokojena s politickou situací v zemi. Kladně se naopak vyjadřuje jen každý třetí. Ale dokud lidé sice nadávají na politické poměry, ale pak jim stojí za to přijít k volbám (odhad účasti je vysoký - kolem 70 %), je to s demokracií v takové zemi vlastně ještě docela dobré.

A ještě poslední preferenční odhady volebních hlasů: ODS 24 %, ČSSD 23 %, Koalice 16 %, KSČM 14 %, přičemž 10 % voličů je stále ještě nerozhodnuto. Je to dost vyrovnané, což naznačuje, že se bude po čtyřech „socialistických“ letech vládnout u Koalice (leda, že by pokračovala Opoziční smlouva, jenom obráceně vzhůru nohama - ČSN). Lidovci, půlka Koalice, se už nabízelí sociálním demokratům, ale to by na většinu nestačilo. Pravděpodobnější je tzv. velká koalice - všech stran kromě komunistů. Taková koalice je zase křehká, musí brzdit pravé i levé odstředivé tendence.

No, snad nás ta příští vláda nezadluží tak enormně, jako se to povedlo Zemanovu kabinetu. Necháme se překvapit.

SLOVÁCI VO SVETE

V zahraničnej misii zahynul ďalší slovenský vojak

V zahraničí zahynul 15.5. ďalší slovenský vojak, tentokrát v Kosove, pri plnení povinností v česko-slovenskom prapore. Obeťou je 28-ročný čatár Miroslav Hajdúch z Dolného Kubína. Na Slovensku slúžil v útvere okamžitej reakcie v Martine. Bol slobodný.

V noci prekročilo civilné auto hranicu medzi Srbskom a Kosovom. Vojaci v odlúčenom postavení Sekiraca dostali príkaz skontrolovať ho. Za autom mala ísť posádka bojového vozidla pechoty (BVP-1). Miroslav Hajdúch pri otáčaní navádzal vodiča bojového stroja tak, že mu zmizol z dohľadu. Vodič Jozef G. (26) zastavil až na križďalších vojakov. Hajdúch pod pásmi opancierovaného vozidla urpel vážne poranenia hornej ľavej končatiny a drvivé poranenie sánky. Na čatárova záchranu poslali sanitku aj vrtník, ale v noci desať minút pred druhou zomrel. Presnú príčinu úmrtia určí až pítva.

Slovensko tento rok prišlo už o druhého profe-

sionálneho vojaka v mierových operáciách v zahraničí. Pred tromi mesiacmi zahynul Vladimír Kollár, člen ženínej jednotky mierovej misie OSN v Eritrei, kde sa naši vojaci podieľali na odminovaní severného úseku. Stalo sa to v púštnej búrke pri autonehode.

Ešte vlni umrel v Macedónsku slovenský podplukovník Lubomír Orság. Vozidlo pozorovateľského tímu Európskej únie nabehlo na minú a zrútilo sa do priepasti.

SME

Slovak Ambassador Martin Butora speaks in favor of NATO enlargement in front of the House International Relations Committee

"We are looking with confidence to the historical Prague Summit."

On Wednesday, May 1, 2002, Slovak Ambassador Martin Butora, along with the Ambassadors of all ten

continued on page 3

Československé noviny - nezávislý dvoutýdeník amerických Čechů a Slováků - vydává: Czechoslovak News - independent bi-weekly for American Czechs and Slovaks - is published by: CS NOVINY, 1407 Ave Z, Box 194, Brooklyn, NY 11235 Phone/Fax (718) 891-8675; e-mail: johnkr@worldnet.att.net Redakce: Jan Krondl

Vladislav Slavík (uprostřed) při výletu na parníku během sokolského Sletu v roce 1994 - ČSN

VLADISLAV SLAVÍK

July 15, 1924 - September 10, 2001

In Memoriam of a True Leader

Vladislav Walter Slavík, 77, of Mahopac, NY, died Monday, September 10, 2001, in Putnam County Hospital of lung cancer.

Born in Rakovník, Czechoslovakia, he came to the US in 1950 after leaving Czechoslovakia in 1948 in protest against the Communist regime, which came into power that year.

He was a very active member of the *American Sokol* gymnastic organization founded by Czech immigrants in St. Louis in 1865. He served both as a gymnastic instructor and as an educator and translator. He was president of the Eastern District of that organization for many years. His leadership was always guided by the Democratic principles in which he fiercely believed.

He worked for the *New York Times* in the composition room for 30 years as well as served the

local typographical union as a chairman. He retired in 1991.

In June 2000 the Czech government presented him with the Jan Masaryk GRATIAS AGIT award, expressing appreciation for his contribution to the deepening Czech-American relationships and to the restoration of Democracy in the Czech Republic. He was a president of the World Sokol Organization promoting international student exchange for gymnastic and cultural enrichment.

He kept abreast of politics, literature and the arts, and loved gymnastics and all sports. He was deeply loved by friends and family and will be greatly missed by all that knew him.

Survived by his wife Anna, daughters Anne Nightingale-Krowl and her husband Theodore, grandchildren Theodore and Charles and Julie Slavík-Weiss and her husband George and grandson George, and his sisters Božena Diepolt and Milena Novák.

The Slavík Family

Vzpomínka na Vladislava Slavíka

Jan Renner

Řady těch, co opustili rodnou vlast brzy po únoru 1948, aby v zahraničí bojovali za návrat svobody a demokracie, rychle řidnou. Sam jsem ztratil dva ze svých nejceněnějších přátel. Po Václavu Hyvarovi nás navždy opustil právě den před tragickými událostmi v New Yorku 10. září Vladislav Slavík.

Patřil k těm v exilu, kdo věřili, že únorovému puči se mohlo zabránit. Napsal jsem mu 6. dubna 1994, když se chystal v čele zdejšího Sokolstva na první po-sametový slet do Prahy, že kdybychom měli v roce 1948 v čele státu T. G. Masaryka a v čele Sokolstva Vladimíra Slavíka, vše mohlo skončit jinak.

Všichni, kdo znali jeho pracovitost, jeho vlastenectví, jeho neobvyklý talent k vedení, jistě souhlasí. Zdůrazňuje humanitní ideály a mravnost Masarykovy republiky, Slavík neváhal kritizovat, když bylo třeba, poměry ve vlasti i v exilu a to i u vůdčích představitelů. Ostře odsoudil udělení vyznamenání prezidentem Havlem Jiřím Pelikánovi, ale při tom se distancoval od těch, pro něž návrat majetku byl hlavním zájmem. Rašínovo "Za práci pro vlast se neplatí" bylo i jeho krédem při obnovování a budování organizací v exilu, sokolských i jiných, jako byl Koordinační výbor pro pomoc Československu v roce 1990, jehož se stal prvním předsedou.

ČEST JEHO PAMÁTCE !

Ambassador Martin Butora in front of the House International Relations Committee

continued from page 2

countries aspiring to NATO membership - Albania, Bulgaria, Croatia, Estonia, Latvia, Lithuania, Macedonia, Romania and Slovenia, testified in front of the House International Relations Committee, Subcommittee on Europe, regarding NATO Enlargement. For all of the countries mentioned above this is the paramount foreign policy issue.

Ambassador Butora stressed in his remarks that:

"Slovakia wants to join NATO because of her past, and perhaps even more, because of her future. We are convinced that Slovakia will be a better country as a member state of NATO, that NATO will be a better Alliance with Slovakia, and that the United States' interests will be better served with a stronger and bigger NATO that includes Slovakia," said the Slovak Ambassador to the US.

He outlined Slovakia's achievements in the economic and security fields, including military reform, listed the peacekeeping operations and military activities already participated in by the Slovak military around the world and Slovakia's cooperation with the United States in the war on terrorism.

Ambassador Butora also gave a historical perspective on the cooperation between the Slovak and American people introducing George Bobal of Clifton, NJ, a Slovak American who was one of the first GIs to enter Berlin during the WW II, and mentioning Slovak American Sgt. Michael Strank who is one of the six flag bearers on the Two Jima Memorial.

The essence of the Ambassador's testimony and his plea to the committee members is best captured in his closing remarks where he stated:

"Dear friends, we are living in unique times: in a

continued on page 11

OZNÁMENÍ ODVOLÁNÍ

pokračování ze strany 2

republiky v rámci smlouvy, podle které se ČR zaručuje Budovu opravit a ponechat v ní za nájem \$1 jedno patro BBLA k obývání na 4 x 99 let. Generální konzul Gandalovič podal předtím 24. srpna soudu místo-přisežné prohlášení [viz článek strana 5], ve kterém prohlásil, že Česká republika *prozkoumala různé alternativy*, jak pomoci BBLA s Budovou, schválila zákon opravňující převod Budovy a vyhradila \$6.2 milionu na její renovaci.

Při svém rozhodování se soudce řídil zákonem č. 510 o neziskových organizacích, podle kterého mají podobný prodej schválit 2/3 členů organizace [v případě BBLA to znamená 2/3 organizací, které jsou v BBLA sdružené]. Na naší námitku, že funkčnost všech organizací nebyla Janem Pokorným za 14 let jeho předsednictví prověřena a případně nefunkční organizace z BBLA vyloučeny, ve svém zdůvodnění soudce odpověděl: „At' už je to dobře nebo špatně, právo vyloučit nebylo použito, tím pádem, nebylo použito nespravedlivě“.

Dále napsal:

„Podle toho, co tento soud může podle svých nejlepších sil zjistit, nejméně 6 ze 7 organizací, všechny vyjma Sportovců, hlasovalo pro. I když některé z těchto 6 mohou být pouze skorápkové [shell] organizace, a i když si BBLA odhlasovalo, že důvěrníci mají požadovat, aby byly dodržovány podmínky určené k tomu, aby nefunkční organizace byly donuceny BBLA opustit, faktem je, že žádným takovým nefunkčním organizacím nebylo členství ukončeno, což by vyžadovalo hlas většiny členských organizací.“

Tento soud je pevným zastáncem organizační demokracie a poctivé hry. Ale soudy nemohou dohlížet na podrobnosti správy organizací nebo zpochybňovat každou parlamentní akci či neakci. Rozhodnutí zplnomocňující [k prodeji Budovy] nebylo výsledkem nějakého půlnočního převratu. Bylo spíše výsledkem sil, které spolu soupeřily několik let. To, že hierarchie BBLA selhává odmrštit údajně nefunkční organizace, muselo být jasné po léta. Během té doby mohly být, ale nebyly [tyto organizace, tato hierarchie? - ČSN] odvoleny z úřadu. Pokud není přítomna jasná věroloinnost nebo hrubá nespravedlnost, jejich rozhodnutí [zřejmě oněch sporných organizací - ČSN] mají právo na to, aby byla v rámci rozumu respektována soudy“.

Soudce dále zmínil, že uvedený zákon o neziskových organizacích ukládá dvojí test, který musí transakce splňovat: podmínky prodeje jsou spravedlivé a rozumné a prodej podporuje poslání [majetku se zbavující] organizace.

Na tento test uvedl, že „podmínky prodeje jsou spravedlivé a rozumné, vzhledem k mnoha výhodám, které BBLA obdrží. V tomto ohledu soud používá svůj vlastní úsudek, dáváje patřičnou váhu a bera v úvahu úsudek státního zástupce [z Úřadu pro dobročinné organizace], že nemá vůči prodeji námitky. Konečně, navržený prodej postlí korporáční účely BBLA, protože umožní BBLA, aby pokračovalo se svým poslání, v renovovaném domově, bez placení číste po mnoho životů, bez toho, aby bylo zatíženo zchátralou, neodpovídající budovou nebo drtivou cenou renovace. Zjevně, sdílení budovy s Českým konzulátem může podpořit zvěščení pouta mezi mateřskou zemí a jejími dítkami“.

V závěru soudce uvedl, že „žalobci argumentují tím, že prodej budovy není nutný a že BBLA by mělo zvážit takové možnosti jako sbírku mezi členy, [veřejnou] sbírku na získání fondů a/nebo pronájem prostoru v budově České republiky. Žalobci podali petici [viz níže - ČSN] obsahující asi 76 jmen, žádající tento soud, aby zastavil prodej, protože, říkají, BBLA neučinilo dost pro to, aby se pokusilo udržet si a renovovat budovu.“

I když člověk může chápat postoj těch, kteří podepisují takové petice, a sympatizovat s nimi, otázka, kterou má tento soud před sebou, není, zda prodej je nezbytný nebo žádoucí. To je otázka pro samotné BBLA a uvažující myslí mohou dát rozdílné odpovědi. Otázka, kterou má tento soud před sebou, je, zda BBLA předvedlo, že prodej prochází prohlídkou podle zákona 510-511 o neziskových organizacích. Protože BBLA tak učinilo, tento soud je nucen [constrained] schválit prodej.“

Po 20 letech naprosté stagnace vjel do BBLA náhle život

V pátek 7. prosince 2001, doslova pár hodin poté, co se rozsudek stal právoplatným tím, že byl uložen do soudního archivu (konkrétně do počítačové databáze), vedení BBLA oficiálně předalo výměnou příslušných dokumentů Národní Budovu České republiky.

Odkud se náhle vzala taková energie?

Zde je třeba uvést, že odpůrci prodeje mohli jednak do 30 dnů podat tzv. „oznámení o odvolání“ (viz níže), ale hlavně — mohli jsme podat tzv. „žádost o zastavení [transakce]“ [Motion To Stay]. Tím by bylo zabráněno převedení Národní Budovy do vlastnictví ČR, dokud neproběhne odvolání.

Někdo někde tedy zřejmě rozhodl, že je třeba jednat rychle — v první řadě zajistit Budovu pro ČR a lámat si hlavu s právním dopadem případného odvolání až potom.

Nicméně, mocenská logika mne nezajímá, mne zajímá logika technická. A protože předání Národní Budovy ČR není žádným řešením dlouholetého společenského a organizačního problému, který se v naší komunitě vytvořil, protože vím, že lepší řešení stále existuje, a protože jsem byl přímým svědkem toho, jak ono lepší řešení bylo záměrně a manipulativně vedením BBLA ve spolupráci s českou vládou potlačeno, podal jsem 28. 12. 2001, s právní pomocí Petra Kutíla, tzv.

Oznámení o odvolání

[Notice of Appeal]. Český překlad jeho hlavní části následuje:

DŮVODY PRO ODVOLÁNÍ

Odvolatel navrhuje změnit rozhodnutí soudu z následujících odvolacích důvodů:

pokračování na straně 4

OZNÁMENÍ ODVOLÁNÍ

pokračování ze strany 3

- (a) Soud pochybil, když nezjistil, že údržba a provoz budovy je integrální součástí dobročinného poslání BBLA podle jeho stanov; a že budova byla původně postavena skrze občanskou dobročinnost ranných přistěhovalců, proto [její] oprava občanským úsilím umožňuje BBLA pokračovat v jeho poslání, a prodej budovy brání BBLA ve splnění tohoto poslání v jeho úplnosti.
- (b) Soud pochybil, když shledal, že prodej majetku BBLA je „spravedlivý a rozumný“, protože alternativní, méně drastické možnosti nebyly prozkoumány.
- (c) Soud pochybil, když shledal navržený prodej „spravedlivý a rozumný“, protože poslání a stanovy BBLA vyžadují, aby BBLA udržovalo a provozovalo tento majetek, a vzdání se této odpovědnosti prodejem majetku je v rozporu s posláním BBLA.
- (d) Soud pochybil, když došel k závěru, že podmínce stanov BBLA, podle které je třeba 3/4 hlasů ke schválení [prodeje], je nadřazeno dodržení zákona č. 510 o neziskových korporacích, který žádá pouze 2/3 hlasů.

Od podání tohoto oznámení je 9 měsíců (tj. do konce září 2002) na tzv. „zdokonalení odvolání“ (to perfect the Appeal).

Kromě toho, Petr Kutil nepovažuje ani původní rozsudek za úplný, protože nefézi status členství jeho organizace, Newyorských sportovců, v BBLA.

Vysvětlení odvolání

Účelem odvolání, jak jej definují právníci, je poukázat na chybu, kterou udělal soudce. Věřím, že soudce udělal hned několik chyb. Hlavní chyby, které udělal, jsou tyto:

1.) Nikdo spolky sdružené v BBLA nenutí, aby Národní Budovu udržovaly a provozovaly pouze dobrovolným úsilím svých členů, stanovy BBLA žádnou takovou podmínku nemají. Stanovy pouze říkají, že spolky mají „pracovat“ k různým účelům, jedním z nichž je „udržovat a provozovat“ Budovu, aniž přesně určují, jak to mají dělat. Stanovy spolkům nijak nebrání v tom, aby se obrátily o pomoc na širokou veřejnost a profesionály. Proto je argument BBLA o upadajícím členství spolků prázdný.

2.) Národní Budova není „břemeno, bez něhož se bude BBLA jeho poslání plnit lépe“, jak usoudil soudce, ale údržba a provoz Budovy je naopak — *samotným historickým posláním BBLA*. BBLA nepřišlo k Budově jaksi „po cestě“, v průběhu své jiné činnosti, ale naopak — *stavba a následná údržba Budovy byly vlastním důvodem k založení BBLA!*

Toto poslání může sice být pocíťováno jako břemeno současným představenstvím, ale to nic nemění na tom, že je to poslání organizace. Je jasné, že bez vlastnictví Budovy nemůže BBLA svoje poslání plnit. Proto prodej Budovy České republice nesplňuje požadavek zákona, že má „podporovat poslání organizace“.

3.) Za situace, kdy se spolky vůbec nepokusily o záchranu Budovy žádným skutečně *závažným* projektem umožňujícím zapojení veřejnosti — přestože se jim dokonce nabízela i *konkrétní možnost*, formální nabídka profesionála (fund-raiser) — není prodej Budovy České republice „rozumný“, jak požaduje zákon.

I kdyby soudce měl pravdu, když napsal, že posouzení toho, zda je prodej Budovy nezbytný, je věcí BBLA, pak je třeba poukázat na to, že rozhodnutí o tom, že formální nabídka profesionálního fund-raiseru Johna Rocarka není použitelná, *neučinilo BBLA jako organizace, ale učinil je pouze předseda BBLA, Jan Pokorný, sám, na vlastní pěst — tím, že spolkům předložil k rozhodování a přípravě hlasu před schůzí 9. srpna 1999 pouze vlastní návrh na předání Budovy ČR. Jan Pokorný nikdy spolkům nepředložil Rocarkův návrh k rozhodování; jediným návrhem, k jehož posouzení a rozhodnutí o něm je metodicky vedl, byl vždycky pouze jeho návrh na prodej Budovy ČR.*

O nepřítomnosti jiných možností, tj. o „nezbytnosti“ prodeje, tak de facto nerozhodlo BBLA, ale pouze jeho předseda.

Ze všech těchto důvodů věřím, že soudce měl transakci zastavit a požadovat, aby BBLA — případně BBLA a Česká republika spolu — hledaly takové řešení, které bude *skutečně* podporovat poslání organizace, a které bude *skutečně* rozumné, jak to vyžaduje zákon.

Jan Krondl

NEJVVYŠŠÍMU SOUDU STÁTU NEW YORK

Petice k navrhovanému prodeji Národní Budovy vládě České republiky

Proč si nemůžeme opravit Národní Budovu sami?

Za uplynulých 20 let nepřišlo vedení *České dobročinné a vzdělávací společnosti* (BBLA) s jediným závažným projektem na opravu Budovy, do které by se veřejnost mohla zapojit. Proto si nemyslíme, že je čas, abychom se Budovy vzdali a stali se v ní pouhými nájemníky.

Je snadné vidět, že něco je hluboce v nepořádku — vedení Společnosti

tvoří 80-níci, Budova je většinou zavřená, až do nedávna dokonce řada lidí mimo BBLA o ni ani nevěděla!

Problém je v tom, že většina členských organizací se o Budovu vůbec nezajímá, nepoužívá ji, dokonce vlastní existence a činnost některých organizací zůstává veřejnosti neznámá. Navíc mezi exulanty z roku 1948, kteří hrají rozhodující roli v osudu Budovy, a těmi pozdějšími, kteří přišli do USA od roku 1968 nahoru, zeje velká mezera, která způsobuje jejich nedostatek spolupráce. To, co dnes Budova jasně potřebuje, je prostě otevření své těžké situace široké veřejnosti a požádání veřejnosti o pomoc.

To může být nejlépe dosaženo tím, že Společnost využije nabídku na uspořádání profesionální sbírky, kterou, jak chápeme, dostal předseda Společnosti, Jan Hird Pokorný, od profesionálního fund-raiseru Johna

Rocarka v červenci 1999. John Rocarek například nesl odpovědnost za sbírku na *Národní České a Slovenské Muzeum a Knihovnu* v Cedar Rapids v Iowa — největší český a slovenský společenský projekt v USA — která vynesla přes 3 miliony dolarů.

Prosíme, aby soud pomohl České dobročinné a vzdělávací společnosti se vrátit zpátky k jejím přirozeným prioritám, otevřít se veřejnosti, uvítat veřejnost a přizvat veřejnost k účasti na záchraně Národní Budovy, tak aby Budova zůstala plně v rukou naší komunity, dříve než její navrhovaný prodej či jakékoliv jiné řešení, které by odvádělo Společnost od jejího závazku veřejnosti, bude povoleno.

New York, 26. srpna 2001

kopie:

předseda vlády ČR, Miloš Zeman, prezident ČR, Václav Havel, Jan Hird Pokorný, předseda BBLA

F.A. Sliva, NY
M. Sliva, NY
P. Motyčka, NY
E. Motyčka, NY
Lubomír T. Králíček, NY
Libuše B. Králíčková, NY
G.R. Decker, MI
L. Zebrowski, MI
D. Jakubiak, MI
M. Travis, MI
Harry Smith, MI
Jana Rusetski, NY
Gloria Pawlowski, NY
Anna Nemeth, NY
Joseph Novak, NY
Gary Walter, NY
S. Merkoski, NY
M. Schwartz, NY
Marta Kozák, NY
Slávka Goday, NY
George Novotny, NY
Jiřina T. Zaros, NY
Sam Gould, NY
Samuel Contreras, NY
Carole Weber, NY
Jaroslav M. Dašek, NY
Bobby Moore, NY
Paul Kutil, NY
Ivana Ludvik, NY
N. Rejman, NY
Mark Condiff, NJ
Vera Lepšik, NY
Zuzana Pavlovsky, NY
Pavel Pavlovský, NY
Jan Maleček, NY

Vladimír Vejmolák, NY
Alexander Rada, CA
Pavel Dopita Sr., UT
Dana Dopita, UT
Daniel Ivan, UT
Sylvie Hlaváčová, UT
Josefa Kadlec, UT
Pavel Dopita Jr., UT
Brandon Davis, UT
Jason Power, UT
Tyler Slack, UT
Dave Hall, UT
Michelle Dopita, UT
Lance Armstrong, UT
Dallen Weed, UT
Gordon Chellson, UT
Jeff Stettler, UT
Mike Haaksma, UT
Robert Bates, UT
John F. Dvorak, CA
Caroline Iantosca, FL
Christine Wilbur, CA
Jutta Jacobs, CA
Michael J. Amendola, CA
Kevin Alecca, CA
Patty Huang, NJ
John Krondl, NY
Květa Smear, OH
Mrs. J. Levy, OH
E. Giszczynski, MI
D. Giszczynski, MI
Jack Rychwalski, MI
Wladyslaw Szulists, MI
Cecylia Dziuba, MI
A. Bugajewski, MI

L. Rešátka, MI
M. Rešátka, MI
Anna Eisner, MI
Beatrice Kominek, MI
Marie Adams, MI
Renata Greene, MI
Lillian Chiaz, MI
Mary Halsted, MI
Helena Mossis, MI
Violet Willis, MI
Ola Keeney, MI
Karel Zoubek, MI
Robert Boyar, MI
Jan Zoubek, OR
Mary Rychwalski, MI
Rudolf Chroust, MI
Martin Mokran, MI
Sabrija Cerimagie, MI
Norman Olsen, MI
Kelvin Bean, MI
Chris Kersay, MI
Daniel T. Pallas, MI
Josefka Fridecký, MI

Poznámka: Petici s první várkou podpisů jsme předali soudci 26. září 2001, potom jsme se sbíráním podpisů přestali. Rozdíl mezi počtem podpisů uvedeným soudcem („asi 76“ — viz článek výše) a počtem zde (93) je způsoben tím, že někteří z těch, které jsme oslovili, nám svoje podpisy přinesli ještě po 26. září.

ČSN

Již dost téhle trapné a pokrytecké frašky!

Vážení čtenáři,

pro odvolání připravuji v podstatě stejnou petici, pouze s minimálními slohovými změnami, které vyžaduje nová situace — to, že Budova patří momentálně české vládě. Novou verzi otisknu v příštím čísle ČSN.

Zmíněným činitelům — M. Zemanovi, V. Havlovi

Hudba pražské Hradní stráže pochoduje 73. východní ulicí k Národní Budově v New Yorku

Foto: ČSN

Má malá zem

Václav R. Zidek, Německo

Má malá zem,
kde slušní lidé nemají šanci,
kde čeští snad pomalu vyhynou,
nebo se z nich opět stanou štvanci.

Ta moje malá zem,
kde lhostejnost je všem tak blízká,
když někdo z řady vystoupí,
tak společnost ho kvapem zlisá.

Že - Pravda vítězí - už jen
prezidentská zástava hlásá,
ta malá zem se studem propadá
a bezpáteří lůza jásá.

Má malá zem,
kde slušní lidé zas ztrácejí šanci,
kde čeští snad pomalu vyhynou,
nebo se z nich opět stanou štvanci.

PROTINÁRODNÍ ŘEŠENÍ

České vládě se podařilo přibít těžkou vlečku minulosti,
která brzdí naši komunitu

Motto: „Každá doba má róbu a ta róba má vlečku. Když doba přejde, róba už je pryč, ale vlečka ještě dobíhá“.

Jan Werich

Dlouholetá tahačka se spolky

Pokud jde o zdůvodnění, proč je předání Národní Budovy v New Yorku ČR údajně „jediné východisko z nouzové situace“ (viz např. pražský REFLEX č. 15 z 11. dubna), jediné, co se o tom od dočasného návštěvníka USA, generálního konzula Petra Gandaloviče, dozvíme, je, že „již přes 30 let nebyla BBLA v budově schopna pořádat žádné akce kromě vlastních schůzí“.

To je ale něco, co všichni, kdo na rozdíl od něj zde trvale žijeme — mladí i starí — dobře víme, a nejen to: během posledních 20 let se řada místních lidí snažila spolkový rámec BBLA překročit a otevřít problém Budovy široké veřejnosti:

* Již v roce 1981 požádal mladý fotograf Bohumil „Bob“ Krčil o pronájem části Budovy pro kulturní účely se svým *Nezávislým čs. kulturním střediskem*. Svoji žádost doprovodil obecným návrhem na využití Budovy, ve kterém se objevily mj. myšlenky na nahrávací studio „Lion's Sound“, čs. informační středisko, cestovní kancelář, obchod. knihovnu, kavárnu ve staropražském stylu spojenou s číhánou, uměleckou galerií a „vizuální databanku“ spojenou s počítačem — to vše již před 20 lety!

Bob byl se svými přáteli ochoten *zadarmo* pracovat pro celkově modernější využití opuštěné

výjimkou jednoho roku je předsedou už 15 let], *sám* podal v červenci 1989 návrh, aby byla založena *externí nadace, která si Budovu od BBLA pronajme a sama ji bude spravovat*.

Svůj návrh zdůvodnil takto: „*Jest mi to, že separátní nadace se lépe hodí k dosažení takového cíle než organizace složená ze 16 spolků*“ (toporný, leč doslovný překlad). Měl vůbec dobré nápady — navrhoval například „*shromáždit původní skupinu [100] Zakladatelů, kteří [každý] přislíbí dar \$1,000 odeslatelných z daní*“, „*získat půjčku \$2,7 - \$3,0 milionu [tehdy odhadovaná cena opravy]*“ a doplnit příjem z pronájmů „*dalšími kampaněmi, aby se rozšířilo členstvo Nadace, a jinými sbírkovými aktivitami*“. Ve svém plánu také napsal: „*Jest věřeno, že v určité fázi bude potřebné najmout profesionálního manažera, aby spravoval každodenní záležitosti a úřadování Nadace*“.

Jak vidět, autor tohoto článku zdaleka nemá prvenství v myšlence pojmout sbírku i spravování Budovy *profesionálně*... Jan Pokorný s podobným návrhem přišel sám už před 12 lety!

Co se s jeho návrhem stalo? Zde je možno konečně ušetřit trochu místa v Novinách: NIC.

K tomu ještě trpky dovětek: poté, co Bohumil „Bob“ Krčil zemřel v létě 1992 ve věku 40 let na rakovinu, odhlasovali si delegáti spolků v dubnu 1993 opět snížení vstupního poplatku ze \$20,000 zpátky na původní \$2,000... Byla o tom zřejmě velká diskuse. Zápis doslova říká: „*Bylo o tom rozpolcené mínění. Jedni se zastávali toho, aby poplatek byl udržen na \$20,000, aby bylo omezeno členství na skupiny, které*

Hudba hraje tuš

Foto: ČSN

Budovy, ale pronájem ani malého prostoru, o který žádal (suterén a polovina 3. patra) nikdy nedostal. K tomu je třeba dodat, že v té době byla Budova ještě formálně otevřená, teprve až v roce 1986 byla po předchozím požáru úředně uzavřena pro větší shromáždění. Teprve od roku 1986 tedy vstoupila do obrazu vysoká částka odhadovaných nákladů na její rekonstrukci. V době, kdy Bob žádal o pronájem, *tedy o peníze vůbec nešlo*.

Když se nevzdal a rozhodl se požádat o vstup do BBLA, aby mu bylo vůbec „dovoleno“ pro blaho Budovy pracovat, delegáti spolků si v roce 1986 jednohlasně schválili zvýšení vstupního poplatku pro členskou organizaci z \$2,000 na \$20,000.

Když jsem toto uvedl 9. července soudci, řekl na to: „*To je ale měl někdo žalovat tehdy*.“ Na to nezbylo než odpovědět: „*Když by to někdo býval udělal*.“

Fakt: do předsednictva BBLA se dodnes nepropracoval jediný exulant, který přišel do Ameriky v dospělém věku po srpnu 1968.

Když se takto exilová elita z roku 1948 vypořádala s „chátrou“, která se jimi cpala do Budovy, a podařilo se jí odpudit celou jednu exilovou generaci [Bob Krčil byl exulant z roku 1969], představitelé BBLA si začali sami pomalu uvědomovat, že ono staré, místní, sousedské, spolkové využití Budovy bude potřeba nějak přetvořit.

* Nynější předseda BBLA, Jan Hird Pokorný [s

jsou finančně zdravé. Také by to přispělo financím BBLA. Jiní argumentovali tím, že některé nové organizace ještě nemají dost peněz na to, aby zaplatily tak vysoký členský poplatek, a, pokud bude BBLA trvat na tomto vysokém poplatku, bude nemožné přivést mladší lidi do BBLA, protože většina mladých lidí patří k nově vzniklým skupinám.“

Nakonec snížení poplatku prošlo — mám ale silné podezření, že to nebylo ani tak kvůli „mladším lidem“, jejichž potřebu vedení BBLA náhle pocítilo, ale proto, že Jan Pokorný a několik členů výboru BBLA založili vlastní organizaci „Friends of the Czechoslovak Center“, se kterou chtěli do BBLA vstoupit a Budovu si od BBLA — zřejmě v duchu výše navržené nadace — sami pronajmout.

Z plánu Friends také nebylo nic.

* V dubnu 1994 docílil Petr Kunil, ještě donedávna místopředseda BBLA (jehož cíl organizace byla předloni „vyměněna“ poté, co se její delegáti odvážili nesouhlasit s původní verzí smlouvy, a dnes je na schůzích pouhým „hostem“), toho, že delegáti spolků schválili závazný návrh *Newyorských sportovců*, který určoval priority BBLA.

V onom již před 8 lety schváleném návrhu se mj. píše: „*BBLA by mělo odolat tomu, aby se vzdalo svých práv na tento majetek [Budovu], jako například vstupem do jakéhokoliv dlouhodobého pronájmu. Předtím než toto bude učiněno, věříme, že by mělo pokračování na straně 6*

Krajané a tuneláři – pohled z Austrálie

Lukáš Martin

lukas.martin@optusnet.com.au

V červnu tohoto roku se v České republice bude opět volit v parlamentních volbách. Já se však těchto voleb, narozdíl od těch minulých, nemohu zúčastnit. Jsem totiž od minulého roku opět krajanem. K nejbližšímu zastupitelskému úřadu mám 600 km daleko a český volební zákon, v roce 1999 s velkou slávou novelizovaný, korespondenčně volit neumožňuje. Ptám se proč?

Nabízí se však také širší otázka. Otázka postavení krajanů v dnešní České republice.

Krajané (do této kategorie řadím všechny, kteří se cítí být krajané a nezáleží na tom, zda žijí mimo území České republiky měsíc nebo 50 let) lze volně zařadit do pěti skupin – potomci dávných emigrantů a exulantů, exil z roku 48, exil z roku 68, exil pochopitelně z krajanů, kteří trvale či dočasně opustili Českou republiku po pádu železné opony.

Vztah domoviny ke krajanům byl pro mne od samého začátku postkomunistického Československa a později České republiky velmi těžko srozumitelný. Na jedné straně dával nový stát jasně najevo, že krajané vítá a zve do svého středu, na straně druhé však k nim přistupoval jako k problému, který je třeba řešit. Vznikaly různé parlamentní podvýbory pro krajané, politikové zařazovali do programu svých zahraničních cest setkání s krajané a české Ministerstvo zahraničních věcí navázalo po letech s většinou fungujících krajaných organizací opět kontakt. Z počátku vše klapalo dobře, později přišly krajané požadavky – volební právo, dvojí občanství a restituce – česká soudržnost byla rázem ta tam. Mezi krajané a českými politiky vznikla jakási podvědomá bariéra.

Kde hledat vinu?

V této souvislosti je nutné se zamyslet nad tím, kdo vlastně krajanstvo zastupuje. Mnozí z nás se o dění v Čechách zajímají pramálo. Mají nové domovy, starosti a přátele. Nelze jim to mýt za zlé. Vždyť možnost žít život podle vlastního uvážení je jedna ze základních občanských svobod. Další skupinu tvoří lidé, kteří krajaným záležitostem zasvětili svůj život. Dávají se volit do různých rad, starají se o krajaný majetek, pořádají různé akce, prostě vědomě vyhledávají prostředí dalších krajanů. Je zde i další skupina, svým počtem asi největší. Tato skupina lidí o svém českém původu nepochybuje, ale zároveň si uvědomuje, že žije mimo území České republiky. Své českství tedy nosí uvnitř a je na ně patřičně hrdá. Zároveň se však členové této skupiny pyšní tím, že jsou dobrými Američany, Australany, Němci, Španěly či Bolivijci. Tato skupina se krajaným aktivitám věnuje jen velmi zřídka a je tak v krajaných organizacích špatně zastoupena.

A tak se stalo, že krajané před českým státem většinou zastupují lidé, kteří jsou „ochotni dělat“. Jedná se ve velké míře o starousedlíky, kteří se na sklonku svého života rozhodli pomáhat krajanům. Najdeme mezi nimi mnoho skvělých, obětavých a neúnavných lidí, kteří pořádají krajané akce, udržují české knihovny či vedou třídy českého jazyka. Také však neradi komplikují vztahy s domovinou, jsou nakonec rádi, že mají možnost do České republiky bezproblémově jezdit. Jejich vztah k českým politikům je většinou pasivní, někdy až servilní. Nejsou schopni zastávat jednotný a ucelený postoj. Jde jim spíše o uznání jejich dlouholeté krajané činnosti než o to, aby bojovali za krajané práva. V tom vidím velké nebezpečí.

Jeden případ za všechny.

Existuje sdružení krajaných organizací v New Yorku, kdysi založené za účelem stavby a následné péče o údržbu a provoz Národní Budovy na Manhattanu. Zástupci tohoto sdružení vyřešili svoji bezradnost nad havarijním stavem této nemovitosti tím, že ji za symbolický jeden dolar prodali k opravě české vládě. Na tom snad není nic špatného, jistě namítete. Má však rada zastupující v nejlepším případě několik stovek lidí právo disponovat s majetkem patřícím mnoha generacím krajanů? Právně možná, ale morálně určitě ne! Podle mne se jedná o nebezpečný precedenční případ, který možná povede k dalšímu úpadku krajaného života v newyorské oblasti. Vždyť to byla právě nezávislost na strukturách moci, která mnohé z nás do světa dostala a chut' k účasti v českou vládou organizovaném krajaném životě bude mít jistě jen velmi málo z nás. Proč vlastně vést krajaný život? Není lehké a pohodlnější tuto úlohu rovnou svěřit zástupcům českého státu?

Do Národní Budovy — pokud vše vyjde podle plánu — brzy přestědí český konzulát, různé kanceláře českých organizací a kdo ví, třeba ji budou moci využívat ke své propagandě také české politické strany, včetně komunistů — záleží jenom na výsledku voleb.

A tak se ptám: jedná se jen o první případ *tunelování* krajané organizace českou vládou? Budou následovat další?

Je zřejmé, že současná krajaná reprezentace není schopna krajané důsledně zastupovat. Dnešní krajanští zástupci již v žádném případě nemluví za většinu krajanů, ale spíše za tu menšinu, která se sdružuje v krajaných organizacích. Žijeme v době úpadku krajanů, mizí krajaná občanská společnost. Přestávají vycházet krajané noviny, upadá návštěvnost krajaných akcí i zájem provozovat krajanou činnost. Mladší krajané, kteří by možná měli dost elánu tuto situaci změnit, nemají o krajanou činnost zájem. A současná krajaná reprezentace neudělala nic pro to, aby tento zájem v nich vyvinula.

Autor žil v exilu v Austrálii v letech 1982 až 1996, od června 1996 působil v Politickém odboru Kanceláře prezidenta České republiky jako zahraničněpolitický specialista, kde měl na starosti, mimo jiné, také krajanou problematiku. Od ledna roku 2001 je opět v Austrálii, kde pracuje jako odborný referent v sekretariátu úřadu vlády státu Victoria.

pokračování ze strany 5

být vyčerpáno všechno úsilí k tomu, abychom zjistili, zda můžeme tento prostor provozovat sami. Delegáti BBLA by měli dovolit (! podtrženo ČSN) výboru, aby podnikl kroky nutné k renovaci a předložil delegátům studii o proveditelnosti, která ukáže možné využití [Budovy] a odhadovaný příjem, které toto využití přinese. Delegáti by měli zplnomocnit důvěrníky, aby najali potřebné konzultanty: profesionály [podtrženo ČSN], ad., kteří by pomohli výboru splnit jemu přidělené úkoly. Výbor by měl prozkoumat možnost nájmu profesionálního manažera, který by byl placený z příjmu, který on nebo ona získá z provozování prostoru".

Fakt: stanovy BBLA neomezují údržbu a provoz Budovy pouze na dobrovolnou spolkovou činnost. Říkají pouze, že spolky mají „pracovat“ k údržbě a provozu Budovy.

Myšlenka na profesionální opravu a využití Budovy se tedy objevila znova. Jak to dopadlo tentokrát? — I když se nabízela prvotřídní možnost využít blížící se 100. výročí otevření Národní Budovy v roce 1996 k velké kampani na získání fondů na opravu Budovy, delegáti spolků výslovně odmítli dát sbírce jakýkoliv konkrétní cíl. Výbor BBLA si sám také žádný závazek nedal. Jan Pokorný tedy přebral celou odpovědnost na sbírkový výbor — který navíc musel ještě zpočátku soutěžit s vlastní organizací pana Pokorného, zvanými „Friends“, o pozornost veřejnosti [nakonec se výbor a Friends formálně spojily k společné aktivitě]. Žádný závazek nebyl, žádný cíl nebyl, žádný projekt nebyl, žádní profesionálové najmuti nebyli... a nakonec také nebylo moc peněz.

* V dubnu 1999 nám Pán Bůh přihrál do cesty profesionálního amerického fund-raiseru [organizátora sbírek], Johna Rocarka, který v červenci téhož roku poslal Janu Pokornému formální návrh na spolupráci. Mezitím už se ale Jan Pokorný rozhodl pádlovat po proudu, protože zjistil, že je to mnohem snadnější. Proto loni 9. července na setkání se soudcem již jenom mlčky přihlížel, když právníci BBLA argumentovali tím, že „česká čtvrt“ je pryč, členství ve spolcích fide... — tj. používali argumenty bytostně vlastní spolkům, jejichž zálež se kdysi sám Jan Pokorný snažil profesionálně překonat a otevřít problém Budovy veřejnosti...

Jak vidno z uvedeného, myšlenka na profesionální pomoc není nikterak nová. Přišel s ní dokonce sám Jan Pokorný již v červenci 1989 a v listopadu 1998 znova sám přednesl návrh najmout profesionálního fund-raiseru — ale už jenom na závěr schůze, poté, co si delegáti spolků jednohlasně schválili jeho první návrh — vstoupit v jednání s blízkou nemocnicí Lenox Hill Hospital, které chtěla BBLA pronajmout celou Budovu mimo velkého sálu nahoře, údajně pouze na administrativní účely.

Shrnutí problému

Co z toho všeho vyplývá? — Řada lidí, Bobem Krčilem počínaje, Janem Pokorným a Petrem Kutilem pokračuje a pisatelem konče, si dávno uvědomila stejnou věc: aby mohla být Národní Budova znova plně uvedená do provozu a využita moderním způsobem, je třeba obejit spolky, najmout profesionály a otevřít celou záležitost široké veřejnosti.

Proč se to zatím nikdy nepovedlo? — Protože spolky tomu brání! V BBLA se za posledních 20 let vytvořila jakási dokonalá rovnováha sil, které mají stejnou velikost, ale táhnou přesně opačnými směry. Tím pádem se nic nedělo.

Mrtvou, olověnou váhu spolků, které se o Budovu vůbec nezajímaly, pouze bránily tomu, aby její problém byl otevřený široké veřejnosti, bylo přitom možno levice překonat právě s pomocí mladých lidí již v 80. letech. Tehdy ale elitní společnost exulantů z roku 1948 postavila mladším exulantům hráz. Teprve s odstupem času je vidět, jaká to byla strašná chyba. Bez těchto mladých lidí totiž nebyl Jan Pokorný ani se svými přáteli schopen onu mrtvou váhu spolků překonat.

V ideálním světě by byl Jan Pokorný šťastný, že se v dubnu 1999 objevil profesionální fund-raiser — je to přece přesně ten druhí pomoci, jaký on sám navrhoval již od léta 1989... pouze jej nikdy nedotáhl do konce.

My ale nežijeme v ideálním světě — a lidé, zejména funkcionáři, se někdy řídí spíš zájmem o zachování osobní prestiže, tím, co veřejně prohlásili a slibili mocným tohoto světa, než vlastními bývalými dobrými předsevzetími a zájmy organizace, kterou reprezentují.

Nezbývá tedy než převzít štafetu jeho vlastního původního úsilí, neboť šlo správným směrem, a snažit se dál vytáhnout organizačně naši komunitu z 19. století.

(Materiály, ze kterých jsem citoval, jsem všechny předal soudu.)

U nás v Kocourkově

aneb
směs zajímavých faktů z poslední doby

25 plánů na opravu Budovy za 12 let...

Počátkem loňského srpna byla pořádána konference Společnosti pro vědu a umění (SVU) v Nebrasce, na které také Jan Pokorný přednesl přednášku o Národní Budově. Údajně řekl mj. přibližně toto: „Jsem již 14 let předsedou BBLA a za tu dobu jsme měli 25 různých plánů na záchranu Budovy — dokonce jsme měli profesionálního fund-raiseru, který vybral v Iowě přes 3 miliony dolarů...“ V této souvislosti to zřejmě vyznělo, jako že „ani ten profesionál nám nepomohl — a tak nezbývá než předat Národní Budovu české vládě“. Jan Pokorný zřejmě prostě jenom přiblížil návrh od fund-raiseru ke všem dalším neprovedeným záměrům svého úřadování — a zapomněl přitom dodat, že to byl on sám, kdo spolky od návrhu fund-raiseru metodicky odvedl.

Jestliže ale samotnou nabídku fund-raiseru takhle vlastně vyzdvihl, logicky mne zajímalo, jak jeho odstranění stranou vysvětlí právníci BBLA. Ti s tím ale neměli žádný problém — všechny dokumenty, které jsme

PROTINÁRODNÍ ŘEŠENÍ

jim museli předat, včetně prohlášení Johna Rocarka, které učinil speciálně pro soud, odbyli jednou poznámkou pod čarou: „Oponenti podali neodpovídající prohlášení od různých osob ve formě dopisů k soudu. Uctivě podáváme, že takovéto dokumenty jsou bez důkazní hodnoty a měly by být opomenuty.“ (Problém jsme vyřešili tím, že v příštím „kole“ jednání jsme podali úplně stejné dokumenty znova, doprovázené mým místopřísežným prohlášením s notářským potvrzením. Od té doby radši opatřuji notářským potvrzením úplně všechno...)

Poté, co takto elegantně zametli odstrčenou možnost profesionální sbírky pod koberec, o stránku dál již právníci BBLA směle napsali: „Oponenti neodmítají, že Národní Budova naléhavě potřebuje renovaci. Přitom ale nedokáží identifikovat konkrétní prostředek [podtrženo ČSN] k získání \$7.3 milionu potřebných k renovaci Budovy ani žádný zdroj fondů potřebných k jejímu udržování v budoucnosti“.

Klobouk dolů! — profesionálové se přece jenom poznají — zatímco předseda BBLA stále existující možnost profesionální sbírky sám nedovtipně vyzdvihl, právníci ji raději úplně smazali.

Je smutné, že když BBLA konečně najmulo nějaké profesionály, nebylo to na záchranu Budovy a její udržení ve vlastních rukou — ale pouze na to, aby se jí mohlo zbavit. Představitelé BBLA tak údajně vynaložili minimálně \$175,000 — aby se zbavili majetku, jehož cena je odhadnuta na \$12.5 milionu, a získali za něj ten jeden jediný mrzký dolar...

Zamysleme se ale nad samotným faktem, že v BBLA

Nicméně, z místopřísežného prohlášení generálního konzula České centrum — zřejmý původce celé transakce — úplně zmizelo...

Petr Gandalovič se ale postavil k jeho zmizení z obrazu mužně: v prohlášení ujistil, že „Konzulát bude zodpovědný za údržbu celé Budovy. Konzulát plánuje v Budově pořádat rozmanité kulturní, společenské, propagační a vzdělávací aktivity související s českým životem a požádá četné instituce, které mají zájem se zúčastnit, aby se zapojily.“

Tohle, prosím, napsal soudci člověk, který mi kdysi do očí řekl: „Konzulát nemá zájem se do Budovy stěhovat, nám je tady [v budově České mise k OSN na Madison Avenue] docela dobře. To hlavně Centrum má zájem...“

Ředitel Muzea a Knihovny v Cedar Rapids hledí svrchu na šance „nevýdělečné organizace vedené dobrovolníky“ — a zapomíná, jak sám přišel k svému místu

Dále prohlášení Petra Gandaloviče obsahuje — zřejmě na důkaz zájmu „četných institucí“ — dopis, který mu poslal 11. června Dan Baldwin, ředitel Národního Českého a Slovenského Muzea a Knihovny [NCSML] v Cedar Rapids, v Iowě. Pan Baldwin v něm ochotně sdílí svůj názor: „Od našich prvních rozhovorů o tomto projektu [převzetí NB ČR] jsem

Před vchodem do Budovy se shromáždili, zleva: generální konzul ČR, Petr Gandalovič, ředitel Českého centra New York, Přemysl Pála, místopředseda American Friends of the Czech Republic, Michael G. Rokos, ministr kultury ČR, Pavel Dostál, překladatelka, velvyslanec ČR k OSN, Hynek Kmoníček a velvyslanec ČR v USA, Martin Palouš

Foto: ČSN

bylo údajně „za posledních 14 let 25 různých plánů na záchranu Budovy“, jak řekl Jan Pokorný. Protože plány na opravu Budovy se zastavily o 2 roky předtím, když BBLA oficiálně přijalo návrh pana Pokorného na prodej Budovy ČR, znamená to vlastně 25 plánů za 12 let — tj. v průměru každých půl roku jiný plán! Takhle statistika se ale dá vyjádřit mnohem jednodušeji — jestliže BBLA tak často střídalo plány, pak to znamená, že celá ta léta žádný pořádný plán nemělo.

Český konzulát rozšiřuje svoji působnost — slibuje převzít odpovědnost i za České centrum

24. srpna napsal generální konzul ČR, Petr Gandalovič, místopřísežné prohlášení [affidavit], které předal právníci BBLA soudu. Není v něm už ani zmínka o tom, že České centrum má zájem se nastěhovat do Národní Budovy. (Připomeňme si — jak víme z otevřeného dopisu prvního ředitele Centra, Petra Poledňáka, návštěvou Jana Pokorného v Českém centru v březnu 1996 celá současná lapálie začala. O rok později, v dubnu 1997, Jan Pokorný oznámil delegátům BBLA, že „byl kontaktován“ českými vládními činiteli a že česká vláda má zájem Budovu převzít. V zápisu z oné schůze doslova stojí, že čeští vládní zástupci „mají zájem si minimálně pronajmout jedno patro pro rozšiřující se České centrum“.)

ciťl, že bezpečná budoucnost pro tuto pozoruhodnou památku spočívá nejlépe v rukou české vlády. Nejen, že renovace objektu bude velmi drahá, ale financování nezbytné k udržování fyzické celistvosti Budovy, stejně tak jako zajištění programu, který bude na úrovni této nejnovější investice a historie Budovy, by pravděpodobně přesahovalo schopnosti nevýdělečné organizace vedené dobrovolníky, jako je BBLA“

Jak vidět, podlézavost mocným není ryze česká vlastnost.

Aby bylo jasné, o co mu jde, Dan Baldwin dále píše: „Rád bych znovu vyjádřil zájem NCSML vám pomoci se zajištěním programu [Budovy] tím, že zřídíme výstavu NCSML v Národní Budově. [...] NCSML je jediná kulturní instituce ve Spojených státech, která má sběratelskou a profesionální odbornost potřebnou k tomu, aby instalovala výstavu, která bude hodna prestiže Budovy.“

Pikantní na tom je, že samo Muzeum a Knihovna v Cedar Rapids byly postaveny díky penězům [\$3.1 milionu], vybraným Johnem Rocarkem — stejnou osobou, která podala návrh na profesionální sbírku Janu Pokornému v červenci 1999!

Dan Baldwin tedy nejen, že neprojevili vděčnost Rocarkovi za to, že pomohl vybudovat jeho instituci a tím mu pomohl k jeho současné pozici, ale navíc ještě použil tuto pozici jako stupínek k rozšíření oné instituce do Národní Budovy. Udělal to tak, že z

pokračování na straně 7

Organizace "Amerických přátel České republiky" chystá umístění pomníku T.G.M. ve Washingtonu

Nezisková americká organizace „American Friends of the Czech Republic“ (AFoCR) se chystá ve spolupráci s českou vládou umístit ve Washingtonu pomník zakladatele a prvního prezidenta Československé republiky. Bronzová socha, vysoká 3 m 60 cm, pochází od sochaře Vincence Makovského, který ji vytvořil v roce 1937. Socha byla ukryta za nacistické okupace a její veřejné umístění bylo nemožné za komunistického režimu. V současné době je ve skladu Národní galerie v Praze — tj. doma nebyla nikdy vystavena. Nyní je darem České republiky USA.

Socha má stát na rohu Massachusetts Avenue a 22nd Street NW v dobrém sousedství — o blok dál stojí pomník Mahátma Gándhiho.

Vybudování pomníku T.G.M. na federální půdě ve Washingtonu bylo podpořeno prezidentem Bushem, poté, co je schválil Kongres a Senát.

Projekt AFoCR podporují mj.: *James D. Wolfensohn, prezident Světové banky, Madeleine Albrightová, bývalá ministryně zahraničí USA, Václav Havel, prezident ČR, Alexandr Vondra, bývalý velvyslanec ČR v USA, Martin Palouš, současný velvyslanec ČR v USA, a Henry Hyde, předseda kongresového výboru pro zahraniční vztahy.*

AFoCR též plánuje kolem sochy upravit trojúhelníkový parčík, který dostane název „Masaryk Park“. Pokud vše vyjde podle plánu, slavnostní odhalení má proběhnout v září t.r. za účasti prezidentů Havla a Bushe.

AFoCR potřebuje pro umístění sochy vybrat minimálně \$300.000 (v této částce není úprava parčíku ještě započítána). Zároveň s tím AFoCR hodlá vybrat \$500.000, z kterých vznikne základní fond nadace na podporu stipendií studentů z ČR studujících v USA.

Projekt AFoCR můžete podpořit i vy svým darem, tím, že vystavíte šek na „AFoCR, Thomas G. Masaryk Fund“ a pošlete jej na adresu

**T.G. Masaryk Memorial Fund
c/o American Friends of the Czech Republic
2801 M Street, NW, Washington, DC 20007**

Svůj dar si můžete odepsat z daní.

Dárci dostanou potvrzení, které bude mít v názvu, podle výše daru: *President* (min. \$1.000), *Liberator* (\$500), *Humanitarian* (\$100), *Reformer* (\$50) a *Philosopher* (\$30).

Můžete si také objednat pamětní videopásku

„Masaryk“, která pojednává o T.G.M. z amerického pohledu, za \$19.95, včetně poštovního (šeky vystavte také na „AFoCR, Thomas G. Masaryk Fund“).

O AFoCR a o průběhu projektu se můžete dále informovat na webové stránce <http://www.afocr.org>. ČSN, podle údajů AFoCR a Washington Post

O mrtvých jen dobře

aneb

Američané a krajané, americká média a česká média

Ve srovnání s údaji od AFoCR a z Washington Postu působí zajímavý způsob, jakým o chystaném pomníku T.G.M. ve Washingtonu informují — či neinformují — domácí česká média. Příklad:

Pardubický kraj přispěje na Masarykovu sochu ve Washingtonu

40 tisíc korun dá Pardubický kraj na sochu Tomáše Garrigua Masaryka ve Washingtonu. Náklady na pořízení sochy, její dopravu a instalaci se odhadují na tři miliony korun. Česká republika a její krajská komunita ve Spojených státech tak chtějí vzdát hold prvnímu československému prezidentovi, od jehož narození ve čtvrtek uplynulo 152 let. Pro Washington byla vybrána socha od Vincence Makovského. Měla by stát na prestižním místě - nedaleko Bílého domu.

Zprávy Rádía Praha (zahraniční vysílání), 9. března 2002

Jak je to s tou „krajanskou komunitou“, která, podle Rádía Praha, chce prý „vzdát hold“ T.G.M. doopravdy?

V čele AFoCR stojí Američané, jejichž jména — Cerný, Rokos — pouze prozrazují český původ jejich předků. Oba mluví anglicky naprosto bez přízvuku, oba jsem slyšel — s panem Cerným jsem mluvil po telefonu, pan Rokos hovořil na „slavnosti začátku obnovy Národní Budovy“ v New Yorku 23. března t.r. Píkaniní je navíc důvod, proč pan Rokos mluvil v New Yorku — aby ty *pravé krajany*, tedy nás, kteří jsme se narodili ještě v Československu, informoval o projektu pomníku T.G.M. ve Washingtonu...

Webová stránka AFoCR ukazuje, že ve vedení organizace je pestrá směsice lidí — např. Vladimír Kabeš z Amerického fondu pro čs. podporu (dříve uprchlíky), Daniel Baldwin, ředitel Národního českého a slovenského muzea a knihovny v Cedar Rapids v Iowě (NCSML), Eugene Cernan, astronaut, John Shattuck, velvyslanec USA v ČR v letech 1998-2000, Jan Švejnár, profesor ekonomie na Michiganské univerzitě a předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální studium Univerzity Karlovy v Praze (CERGE) či Alexandr Vondra, bývalý velvyslanec ČR v USA.

Mezi poradci jsou např. Adrian Basora, velvyslanec USA v ČR v letech 1992-1995, Miloš Forman, Henry Kissinger, ministr zahraničí USA v letech 1973-77, Wendy Luers, prezidentka Nadace pro občanskou společnost, Petr Šis, ilustrátor, Zbigniew Brzezinski, poradce pro národní bezpečnost prezidenta Jimmyho Cartera, Richard Lugar, senátor a bývalý předseda výboru pro zahraniční záležitosti USA, Martin Palouš, současný velvyslanec ČR v USA, James Lovell, jr., astronaut, Martina Navrátilová, Jennone Walker, velvyslankyně USA v ČR v letech 1997-1998, Sissy Spacek, herečka, Jan Hird Pokorný, člen Amerického institutu architektů (AIA), emeritní profesor Kolumbijské univerzity v New Yorku a člen newyorské památkové komise a Craig Stapleton, současný velvyslanec USA v ČR.

Jako organizace, které sponzorují AFoCR, jsou uvedeny: Americký Sokol, Čs. národní rada americká, Národní české a slovenské muzeum a knihovna v Cedar Rapids, Rada česko-slovenské vzájemnosti (bývalá Rada svobodného Československa) a CSA Fraternal Life (stará krajanská vzájemná pojišťovací společnost). Nemám sebemenší tušení, jak moc tyto organizace sponzorují Masarykův pomník — vím jen, že jsem o projektu poprvé slyšel a dále se o něm dozvídal přímo od AFoCR.

V každém případě, informovat o projektu veřejnost v ČR tím způsobem, že jeho vlastní organizátor — americká organizace AFoCR — je úplně zamlčená, zato je vyzdvíhána „krajanská komunita“.

pokračování na straně 8

PROTINÁRODNÍ ŘEŠENÍ

pokračování ze strany 6

pozice „odborníka na nevýdělečné organizace“ před soudcem shodil šance, které BBLA — jeho sesterská organizace — má. O nabídce, kterou podal BBLA John Rocarek, se přitom nezmínil ani slovem.

Nemusel to u něj ale být až tak nedávný vývoj názorů. Vzápětí poté, co v červenci 1999 navštívil Rocarek New York, se totiž vydal Gandalovič na návštěvu Cedar Rapids, kde se sešel s Baldwinem a s Rocarkem — tedy ještě před rozhodující schůzí BBLA 9. srpna 1999. Už tehdy se prý Dan Baldwin vyjádřil, že bude nejlepší, když česká vláda Národní Budovu převezme, tj. Rocarkovu nabídku nepodpořil.

Na schůzi 9. srpna 1999 pak Jan Pokorný Rocarkovu formální nabídku v podstatě jenom dovolil zmínit jako drobnou zajímavost, nedal kvůli ní hlasovat o návrhu na změnu programu schůze a metodicky postupoval k vybraní předem připravených hlasů delegátů k prodeji NB ČR.

Fakt: o tom, že BBLA o jeho nabídku nemá zájem, se nedozvěděl John Rocarek od předsedy BBLA, Jana Pokorného, ale od... českého generálního konzula, Petra Gandaloviče.

Rozdíl mezi občanskou organizací a vládou je prostě už v New Yorku prakticky setřený, tak jak tomu bylo za starých dobrých časů v Československu před listopadem 1989.

Česká centra zápasí o holé přežití

Následující zprávu přineslo Rádío Praha 5, září 2001:

Českým centřům hrozí kvůli rozpočtu omezení činnosti i uzavření

Českým centřům v zahraničí hrozí, že by kvůli nízkému návrhu rozpočtu na příští rok mohlo některé z nich být zrušeno či mít velmi omezenou programovou nabídku. Plánovaný příspěvek 60 milionů korun na příští rok je podle Správy českých center nejnižší za poslední léta.

Českou republiku propaguje v zahraničí celkem 17 českých center. Jejich ředitelé se mezi 10. a 12. zářím sjedou do Prahy na poradu. Vedle hodnocení své činnosti za uplynulý rok budou jednat s partnerskými organizacemi o spolupráci. Především však budou hovořit o dalším působení center.

Nevím, jak plánovaná porada dopadla, ale ze zprávy se zdá vyplývat, že naše „sesterská nezisková organizace“, Správa českých center — již je České centrum New York součástí — se konečně snaží přetnout pupeční šňůru závislosti na českém ministerstvu zahraničí (která je tak úplná, že mnozí z nás, včetně mne, si až do loňského jara ani neuvědomovali, že Centrum není přímou součástí české vlády!) a obrátit se o podporu na soukromé sponzory. V této souvislosti je vysoce zajímavá následující zpráva:

Předseda BBLA pomáhá shánět finanční podporu... ale pro České centrum

Jak jsem byl informován z Prahy, asi týden před plánovanou schůzkou ředitelů Českých center (viz předchozí odstavec), proběhl na televizní stanici NOVA dokumentární pořad o Českých centrech, zřejmě reklama na ně pro sponzory. V něm údajně vystoupil osobně předseda BBLA, Jan Pokorný, a chválil činnost Českého centra New York. Na závěr prý byl promítnut krátký záběr Národní Budovy jakožto „příštího sídla Českého centra New York“!

Zopakujme si to celé ještě jednou: v místopřisežném prohlášení pro soud český generální konzul nezmínil České centrum ani slovem jako plánovaného uživatele Národní budovy. Nebylo to zřejmě žádné „oponování“, protože se sám výslovně zaručil, že Konzulát bude de facto plnit roli Centra (viz výše). Divákům v České republice — a hlavně potenciálním sponzorům mezi nimi — ale dokumentární pořad zatím zřejmě tvrdil, že Centrum se chystá nastěhovat do Budovy. Národní Budova byla ve filmu použita jako lákavá „trofej“, kterou Centrum bimbalo sponzorům před nosem. Aby byla fraška úplná, Jan Pokorný, předseda organizace, která Budovu vlastnila a který sám zahrál do autu možnost, skrze kterou si tato organizace mohla Budovu zachránit.

pokračování na straně 8

Ve vchodu do Budovy stojí její dlouholetý správce, František Pech, vedle něj je Jan Hird Pokorný, předseda České dobročinné a vzdělávací společnosti (BBLA), bývalého majitele Budovy.

Foto: ČSN

O mrtvých jen dobře

dokončení ze strany 7

je těžkým zkreslováním skutečnosti.

Článek z *Washington Postu* uvádí další zajímavou skutečnost: jiná bronzová socha T.G.M. strávila tři desetiletí v bedně v garáži v Kalifornii a poté byla darována ... Muzeu a Knihovně v Cedar Rapids, kterou opět vedou Američané. Jak informoval Dan Baldwin, ředitel NCSML, socha byla odlita v roce 1938 a „okamžitě ukryta, aby ji nacisté neroztavili“. Poprvé tedy byla vystavena na očích veřejnosti v Cedar Rapids v květnu 2000.

Česká média jsou poslední dobou v jakési zoufalé křeči, když přijde řeč na námět „krajane“. Lakuji věci narůžovo, zdá se, že jsme se stali pro ně jakousi nedotknutelnou posvátnou krávou, která se prosí nekritizuje, i kdyby si to třeba zasloužila.

Těm exultantům, kteří si stále stěžují na to, jak s nimi Česká republika ošklivě zachází, stále požadují pro exil doma povinný „respekt“, a proto jsou tomuto jevu třeba rádi, bych rád připomněl americké přísloví: „*Dejte si pozor, co si přejete, protože by se vám to mohlo splnit.*“ Vzpomeňte si na české přísloví, které říká, o kom se smí mluvit „jen dobře“.

Není nic horšího, než se dostat do situace, kdy jste „nekritizovatelní“ — protože pak to znamená, že od vás ti druzí už nic dobrého nečekají, už nad vámi zlomili hůl, už je můžete „překvapit jenom příjemně“. Do takové situace už jsme se zřejmě dostali.

Podívejme se dobře, jaké ovoce této „nekritizovatelnosti“ nyní sklízíme: shodou okolností, článek ve *Washington Postu* vyšel 22. března, tedy o den předtím, než se v New Yorku odehrála ona „slavnost začátku obnovy Národní Budovy“, tedy události, která oslavovala přesně opačný přístup k zachování našeho národního dědictví v Americe — vpravdě *krajanská* organizace, BBLA, se de facto vzdala svého poslání a prodala svoji Národní Budovu za \$1 české vládě.

Česká média nad tím ani nemrkla, popravdě řečeno, příliš si toho nevšimla. Jediný podrobnější článek, o kterém vím, se objevil 11. dubna v pražském REFLEXu číslo 15.

Bylo by tak lehké zkontrolovat, co pro záchranu Budovy BBLA vlastně udělalo. Stačilo by se jenom například podívat, zda BBLA má nějakou svoji webovou stránku, kde o sobě a o Budově informuje krajanskou veřejnost — podobně, jako to dělá AFoCR. Sním svůj vlastní klobouk, kdyby čeští novináři nějakou tehdy našli.

Autorka článku, ani šéfredaktor REFLEXu ale zřejmě nic takového neudělali — anebo to udělali a nechali si výsledek marného pátrání pro sebe. Těžko říci, co je pro nás horší. Nad předáním Budovy ČR se v článku vůbec nepozastavili, nic jiného už od nás prostě nečekají... a tak jenom bezmyšlenkovitě opakovali dogma, na kterém tuto transakci postavila česká vláda v pevné spolupráci s představenstvem BBLA: [koupě NB ČR] „byla jediným možným východiskem z nouze“.

Milá česká vládo, vážení krajanskí představitelé, vážení novináři v ČR, uvědomte si, prosím, dobře, že svým lakováním krajanské komunity na růžovo děláte celému českému národu „medvědí službu“. Dochází pak už k situacím, kdy pomáháte stát v cestě opravdovým možnostem transformace a modernizace krajanské činnosti, které jsou dobré pro nás pro všechny.

Není poctivé se chlubit cizím peřím (pomník T.G.M. ve Washingtonu), ani zamerat pod stůl zkostnatělost krajanského představenstva (Národní Budova v New Yorku).

Není slušné přehlížet fakt, že hlavní podíl na moderní „krajanské“ činnosti mají dnes v podstatě americké organizace jako je AFoCR nebo NCSML.

Není hezké jim neprojevit vděčnost za to, že vlastně dělají naši práci za nás.

Pokud chceme postavit svůj vlastní pomník Masarykovi, začneme nejlépe tím, že budeme ctít jeho výrok:

„Sebevědomí národa nelze zakládat na lži“.

Jan Kroncl

Michael G. Rokos informuje newyorské krajany o sbírce, kterou pořádá na pomník T.G.M. ve Washingtonu jeho organizace, AFoCR

Foto: ČSN

PROTINÁRODNÍ ŘEŠENÍ

dokončení ze strany 7

nakonec pomáhal zachraňovat České centrum tím, že vychvaloval jeho činnost!

Při rozhovoru s americkým právníkem jsem toto jednání Jana Pokorného rozněčvaně označil výrazem „trestná činnost“ [criminal activity]. Právník mne ale opravil — nejedná se prý vyložené o trestnou činnost, ale o pouhý „střet zájmů“ [conflict of interest]. Otázkou ovšem je, proč člověk s takovýmto střetem zájmů vede BBLA.

Zatímco se česká vláda vytrvale snaží vyhodit peníze ze státní pokladny, Václav Havel si stěžuje, že nejsou peníze na údržbu a opravu Pražského hradu...

V loňském 36. čísle časopisu *Květy*, které vyšlo 6. září, je dlouhý rozhovor s Václavem Havlem, který obsahuje mj. následující pasáž:

Pro příští rok navrhuje Ministerstvo financí Správu Pražského hradu tak nízký rozpočet, že zřejmě nebude možné zachovat dosavadní tempo údržby a obnovy této nejvýznamnější české památky. Jak budete na danou situaci reagovat?

„Návrh na dvouleté snížení hradního rozpočtu na mne působí dojmem, že se někdo chce za něco pomstít Havlovi a dělá to tak, že se mstí státu a budoucím generacím. Pražský hrad je ohromný komplex nemovitostí, paláců, zahrad, patří k němu katedrála. Existuje samozřejmě dlouhodobý plán plynulých rekonstrukcí celé této památkové zóny a takto náhle snížení rozpočtu (nemá v posledních letech období) může celý ten plán zbořit. Některé rekonstrukce by se musely asi úplně zastavit a zakonzervovat, přičemž dnes ušetřený milión může znamenat za deset let miliardu anebo úplnou ztrátu dotyčné památky. Malý příklad: katedrála trpí v dnešním pražském ovzduší každým dnem víc než dříve za celá léta, proto se trvale opravuje. Je jisté, možno ty opravy na několik let přerušit, ale co bude po těch letech, si moc neumím představit. Buď stokrát vyšší náklady, anebo rezignace na tuto hlavní českou památku. A tak to je se vším. [...]“

Co na to může odpovědět generální konzul Gandolovič? — Že to není jeho věc, že těch plánovaných \$7.5 miliónu na opravu Národní Budovy v New Yorku má přece jít z pokladny ministerstva zahraničí, které si je hodlá samo „vydělat“ prodejem jiných nemovitostí v zahraničí, tím pádem je „nebere“ z rozpočtu na údržbu Pražského hradu. To je ovšem myšlení socialistického vládního úředníka, který se stará jenom o svůj vlastní resort, ne uvažování dobrého hospodáře, který chce prospívat svému státu a svému národu.

Abych parafrázoval Václava Havla: a tak to je v české vládě se vším.

Poctivé řešení problému versus politické řešení

Je jasné, že od ranných snah Boba Krčila, přes návrhy Jana Pokorného a Petra Kutíla vede přímá linie k nabídce profesionálního fund-raiseru Johna Rocarka. Červená nit, která je všechny spojuje, je snaha překonat spolkový duch BBLA, poplatný ještě 19. století, otevřít problém Národní Budovy široké veřejnosti a s pomocí profesionálů vybudovat kulturní a informační středisko patřící občanské, neziskové organizaci, která bude Budovu spravovat způsobem odpovídajícím moderní době.

Předání Budovy české vládě do žádné takové linie nepatří, žádnou snahu překonat dlouholetý organizační problém naší komunity neprojevuje. Tím, že s tímto návrhem česká vláda přišla, projevila zásadní nepochopení našeho problému a nezáměr o jeho poctivé řešení. Pokud se dá nějaká „linie“ v argumentaci české vlády vůbec vystopovat, pak je to jediné zájem o levné získání prvotřídní nemovitosti na Manhattanu — ke kterému byla „pomoc“ krajanské občanské organizaci připojena dodatečně, z propagandistických důvodů, a to zejména poté, co newyorský Úřad pro dobročinné organizace odmítl 7. září 2000 smlouvu podpořit a tlačil na lepší podmínky pro BBLA.

Fakt: Jan Kavan, minimálně do září 1999, ale možná i déle, vůbec nekontaktoval „Odbor pro kulturní a krajanské vztahy“ [OKKV] v ministerstvu zahraničí, aby se s ním poradil o nejlepším možném způsobu pomoci krajanské komunitě, ale kontaktoval pouze odbory investiční, stavební, apod.

Fakt: Přípravou smlouvy — o Prodeji a Pronájmu [1 patra BBLA] — byli v BBLA pověřeni pouze právníci specializující se na nemovitosti.

Fakt: Na schůzi BBLA 12. června 2000 Jan Pokorný navrhl, aby delegáti spolků hlasovali o prodeji Budovy *zvlášť* — tj., aby ponechali otázky pronájmu 1 patra BBLA zatím otevřené, pouze schválili prodej Budovy jako takový. Sám také hned oznámil svoje „ano“ pro prodej. Když delegáti spolků hlasovali jeden za druhým „pro“ prodeji, zřejmě proto, že viděli obě věci — prodej a svoje práva na používání 1 patra Budovy — jako nerozlučně spojené, přerušil Jan Pokorný hlasování.

Zbývá jediná otázka: jak je možné, že Jan Pokorný, který měl dostatek odvahy a vize na to, aby se hodlal pustit do velkého společenského projektu ještě před revolucí doma, nyní tvrdí, že po revoluci — kdy se šance naší komunity, díky možnosti získání podpory od domácí vlády minimálně zdesateronásobily — je podobný společenský projekt nemožný.....???

Závěr:

Vraťme se z Kocourkova do normálního světa

Stojí dva lidé na kraji silnice a vedle nich stojí auto, které se zastavilo a nejezdí dál. I prohlásil ten první: „Toto auto jasně již majitel nemůže sám opravit, a proto nezbyvá, než aby je předal instituci, kterou zastupuji.“

Ten druhý zatím zvedl kapotu a snaží se je spravit. Navíc k němu k němu pozval automechanika. Automechanik věří, že se auto spravit dá — a vysvětluje, že právě ona instituce může majiteli s opravou lehce pomoci.

Ten první se ale mezitím dohodl s předsedou sdružení majitelů auta a slavnostně veřejně prohlásil, že majitel již auto opravit nemůže, a proto „jediným východiskem z nouzové situace“ je předat je druhé instituci. Nyní je jim trapné přiznat, že na snadnou pomoc od oné instituce oba úplně zapomněli — a tak automechanikovi div nepřibouchnou ruce pod kapotu, jak ji honem zavírají.

Toho druhého člověka ale nezajímá jejich oficiální usnesení, zajímá ho jenom oprava auta. A ví, že rozhodnutí o tom, zda je či není proveditelná, nepřísluší žádným funkcionářům, byť jejich tituly byly sebevznosnější, ale automechanikovi.

Jan Kroncl

Poslední dopis Vlastíku Brodskému

Vážený a milý pane Brodský,

je to už pár let, myslím něco kolem šesti, co jsem byl u Vás v Jičínské na Vinohradech a co jsme si tak moc hezky povídali. Vidím ten den jako dnes. Přestože bylo ráno a Vy jste měl již za malou chvíli odejít za svými divadelními povinnostmi, našel jste si pro mne čas. Když jsme se loučili, dohodli jsme se, že se musíme ještě někdy brzy sejít.

Zrovna dnes jsem se Vám shodou okolností rozhodl po tak dlouhé době napsat, abych Vás požádal, zda bych Vás mohl při své příští návštěvě Prahy opět navštívit a představit Vám svůj záměr napsat knihu, která by pomohla lidem v nouzi a tísní.

Byla krásná slunná sobota odpoledne, když mě psaní dopisu Vám přerušil náhle telefon z Prahy a já jsem se jako zasažený bleskem z čistého nebe dozvěděl, že Vy, jeden z našich velkých herců, jste

nás náhle opustil. O pár minut později se ta přesmutná zpráva potvrdila i z německých sdělovacích prostředků. V tu chvíli jako by slunce na obloze pohaslo a mne najednou bylo tak nějak podivně a strašně smutno.

Poté jsem sáhl do knihovny a vytáhl z ní překrásnou knížku *Drobečky (Drbečky) z půjčovny duší* a začal si v ní se vzpomínkami listovat. V té chvíli jsem si začal uvědomovat, o koho jsme dnes přišli. Navždy odešel jeden z předních a nejlepších herců českého divadla a filmu, který do samého konce svého života rozdával lidem potěchu i radost.

Patřil jste bezesporu k těm nejlepším hercům divadelní plejády, ke kterým patřili další Vaši neodmyslitelní kolegové: Dana Medfická, Ladislav Pešek, Miroslav Horníček, Jiří Sovák, Radovan Lukavský, pokračování na straně 9

“Cherish” neznamená třešně, ale chovat láskyplně v srdci

Příběh československé exulantky Aleny Sešínové, která zahynula ve World Trade Center

16. 6. 1944 - 11. 9. 2001

*There are places I'll remember
All my life, though some have changed
Some forever, not for better
Some have gone and some remain
All these places had their moments
With lovers and friends I still can recall
Some are dead and some are living
In my life, I've loved them all*

The Beatles, 1965

Alena Sešínová byla podle všeho typická exulantka, která odešla z Československa po okupaci v roce 1968. Protloukala se, jak mohla, dělala všechno pro to, aby se uchýtila ve svobodném světě.

Když jsem jel ráno navštívit její dlouholetou přítelkyni, paní Barbaru Cattano, aby mi o ní více řekla, shodou okolností jsem měl kazetu v autě nastavenou na písničku uvedenou v úvodu. Věřím, že by se Aleně líbila, protože podle všeho, co mi o ní řekla, Alena byla veselá a společenská osoba, která měla ráda život a hudbu, nejvíce prý Karla Gotta, ale také Charlese Aznavoura a vůbec hudbu 60. let, „ne to, co se hraje dneska“, jak řekla Barbara.

Alena odešla z Československa v roce 1970 a neřekla své rodině a bratru Petrovi, kam se chystá, aby je neuvedla do problémů v případě vyslýchání. Odjela vlakem do Paříže, ačkoliv neuměla francouzsky ani slovo. Pracovala tam jako pokojská a hospodyně v rodině, přestože, jak řekla se smíchem Barbara, „vaření a uklízení nebyla její silná stránka“. Paní, u které byla zaměstnaná, na ni ale byla hodná a nejen že ji nepropustila, ale sama ji prý těmto dovednostem učila.

Po roce ve Francii si Alena našetřila na cestu do Spojených států. V Americe se zprvu protloukala podobně. Bydlela v Bronxu se třemi dalšími lidmi a pracovala v továrně, kde přidělávala držátka k dámským kabelkám — i když doma byla vystudovaná inženýrka v oboru informační technologie. Chodila na kursy angličtiny do *Junior Women League* a nakonec povýšila — dostala místo v obchodním domě *Macy's*, kde připravovala sendviče v bufetu. Občas sice nerozuměla tomu, jaký sendvič si zákazník přeje, ale řekla to prostě tím, že mu dala tuňáka, ať se mu to líbilo nebo ne... (tuhle historka se objevila 16. října v *New York Times*, v článku o Aleně nazvaném „When In Doubt, Serve Tuna“).

Nakonec si našetřila dost peněz na to, aby se zapsala na *Borough of Manhattan Community College*, kde vystudovala obor počítačů. Od té doby se její život začal zlepšovat. Pracovala jako programátorka a později jako systémový analytik v

pojišťovně *Marsh* v 96. patře World Trade Center...

S Barbarou Cattano navštívily Československo již před revolucí a od revoluce tam Alena jezdila 2x - 3x ročně. Sjezdily spolu celý svět a Barbara Cattano, drobná, hnědooká paní, na kterou se hodí její italské příjmení, má doma plno českého křída a porcelánu. Jeden čas si prý chtěly s Alenou zaříditi s tímto zbožím obchod v New Yorku...

Měly vůbec spoustu plánů — například plánovaly si koupit dům u moře. *Brighton Beach* v Brooklynu — kde bydlím já — ale nepřicházela v úvahu, protože Alena stále nesnášela ruštinu, která je tam doma.

Obývala 7-pokojový byt na *Brooklyn Heights*, v jedné z nejdražších newyorských čtvrtí. Svoji vynalézavost, vytrvalost a houževnatost připisovala Alena své mamince Johance, která jí vždycky říkala, že v životě dokáže všechno, co bude chtít.

Barbara Cattano je vykonavatelkou Aleniny poslední vůle a je vidět, že se o tento neradostný úkol poctivě stará. Na rozloučenou mi dala malý dárkový balíček, který dostali všichni, kdo se zúčastnili vzpomínkové slavnosti za Alenu, kterou pro ni zorganizovala. Je v něm malá americká vložka, pálinkové bonbony, dvě krásné mušle a malá lahvička vodky se skládací plastickou skleničkou.

Alena se prý nikdy nenaučila pořádně anglicky, dlouhá léta si prý myslela, že v populární písničce „Cherish“ se zpívá o třešních — cherries. Cítila se zde ale šťastná a spokojená, dokonce prý vozila v autě americkou vložku, jak vzpomínala jiná její dlouholetá přítelkyně, *Nanette Shaw*, v článku uveřejněném v *New York Times*. Říkala, že tato země jí dala život.

Když jsem dojel domů, podíval jsem se pro jistotu do slovníku, co slovo „cherish“ přesně znamená. Věděl jsem sice, že nějak souvisí s láskou, ale nedokázal bych je přeložit. Ottův slovník z roku 1922 je mj. překládá takto: „milovati, chovati (v lásce, srdci)“.

Věřím pevně, že to je to, co Pán Bůh nyní pro Alenu dělá. Alena Sešínová možná neznala přesný význam toho slova, ale zná její rodina, příbuzní a přátelé, stejně jako my všichni, kteří jsme také prošli dobou, kdy jsme každému, komu jsme nerozuměli, také každý servíroval toho svého „tuňáka“.

Alena Sešínová, členka exilové vlny po roce 1968, žije v našich srdcích.

Jan Krondl,
Brooklyn, New York

Poslední dopis Vlastíku Brodskému

dokončení ze strany 8

Rudolf Hrušínský, Vladimír Menšík, Miloš Kopecký a mnoho dalších, kterých jste si nesmírně vážil a s mnohými z nich kamarádil. Váš úctyhodný výkon, to, že jste natočil za svůj život přes sto filmů a zahrál bezpočet hereckých rolí v divadle, televizi a v rozhlase, jasně dokazuje, jakým jste byl špičkovým umělcem. Hlavním smyslem Vašeho života bylo herectví, bez něj jste nemohl žít. Naposledy jste exceloval loni ve filmu režiséra Vladimíra Michálka *Babí léto*, kde jste zahrál se svými vrstevníky Stellou Zázvorkovou a Stanislavem Zindulkou, ve svých osmdesáti letech, zcela bravurně roli člověka odmítajícího se smířit s údem stáří. Za své herecké výkony jste všichni tři dostali cenu Českého lva.

I když jste o sobě tvrdil, že nejste žádný spisovatel, uměl jste psát a napsal jste několik moc hezkých knih. Dále pak nemohu opomenout cenu Zlaté nymfy za *Tažné pláky*, kterou jste získal za nejlepší mužský herecký výkon na mezinárodním televizním festivalu v Monte Carlo, cenu Thalíe, Stříbrného medvěda v Berlíně — a tak bych mohl pokračovat dál ve výčtu Vašich úspěchů, ale to nebylo původním smyslem mého dopisu.

Když jsem začal psát svůj dopis, netušil jsem, že už jej nedokončím. A pak jsem se přece jen rozhodl jej dokončit, i když trochu jinak, než jsem měl původně v úmyslu, a i když vím, že Vám už nebude pozemskou cestou doručen.

Překrásnou knížku *Drobečky z půjčovny duší*, s Vaším upřímným věnováním, jsem něžně pohladil po deskách a vrátil na čestné místo do své domácí knihovny. Potom jsem zase usedl k počítači a pokračoval dál se slzami v očích v psaní, které mělo a má spojitost s Vaší láskou k lidem a ke zvířatům.

Je mi moc líto, že Vám už svůj záměr, pane Brodský, nikdy nepředstavím. Nežlobte se na mne, že na závěr svého posledního dopisu Vám zopakuji nádherné motto z Vaší krásné knihy, které mne nesmírně zaujalo, poněvadž z něho číší dobrota Vaší duše, kterou jste nám laskavě prostřednictvím této knihy zapůjčil: „Mít psa, to je taková kompenzace věčně nenaplněné touhy být milován. Jsou ovšem lidé, kteří nepotřebují, aby je měl někdo rád. Milují sebe tak silně, že si vystačí sami. Věřím ale, že ti, kteří mají rádi jiné, touží být milováni.“

Na úplný konec bych Vám chtěl co nejupřímněji od srdce poděkovat za nás za všechny, jak v exilu tak i doma, kteří Vás měli a dále budou mít moc rádi, za všechno, co jste pro náš malý český národ ve svých velkých divadelních a filmových rolích vykonal a nesmírně tím obohatil náš nelehký a někdy i neradostný pozemský život. Je nám všem moc smutno, že jste musel již odejít, ale mohu Vás ujistit, že i tak nadále zůstáváte s námi, v našich srdcích, a my na Vás nikdy nezapomeneme.

Loučí se s Vámi za všechny Váš věčný divák

Václav R. Židek
Kolín nad Rýnem, 20. dubna 2002

FORUM TRAVEL AGENCY

poskytuje

- LETENKY
- ZÁJEZDY
- PŮJČOVNA AUT
- POSÍLÁNÍ AUT DO EVROPY
- POZVÁNÍ
- POSÍLÁNÍ BALÍKŮ DO ČR A NA SLOVENSKO
- STUDENTSKÁ VÍZA, PRODLUŽOVÁNÍ VÍZ
- PŘEKLADY DOKUMENTŮ
- RŮZNÉ ELEK. TLUMOČNÍKY ČESKO-ANGLICKÉ

Otevřeno: po-pát 10am-7pm, sob. 11am-6pm
616 Manhattan Ave, Brooklyn NY 11222
(718) 389-1010

"MARUSHKA" TRAVEL

INTERNATIONAL

SERVICES

NEJLEPŠÍ CENY LETENEK

Praha - Ostrava - Bratislava - Košice - Vídeň

- letenky z většiny měst v USA do Evropy
- letenky z Evropy do USA
- pozvání, žádosti o prodloužení víz
- změny letenek vystavených v Evropě
- překlady do a z češtiny a slovenštiny
- cestovní doklady, Veřejný Notář
- knižní slovníky, el. tlumočnicko-česko-anglický
- letenky po USA

8929 INDIANAPOLIS BLVD., SUITE E, HIGHLAND, IN 46322
Tel: (219) 838-4974 MarusTRVL@aol.com Fax: (219) 838-4976

Bezplatné telefonní číslo: 1-877-548-4107

Alena s rodiči v Praze v roce 1984

Dopisy

Vážená redakce,
těší mne vždy když čtu zprávy ze Staré Vlasti i o osudu naší Národní Budovy. Vaše zprávy jsou vždy

to, co dobrý novinář musí psát — i když musí být v opozici k byrokracii.

S úctou

Frank Kolondra, NJ
(psáno před prodejem NB - ČSN)

ČESKOSLOVENSKÁ KUCHARKA

Vepřová živánská pečeně v alobalu*

4 vepřové řízky
2 klobásky
12 brambor
lžička pepře
4 kusy alobalu
4 cibule
12 plátků slaniny
lžička papriky
lžička kmínu
4 lžice oleje

Vepřové řízky naklepeme, posolíme. Brambory oloupáme a rozkrájíme na kolečka. Oloupanou cibuli nakrájíme na kolečka. Obdélník alobalu pomastíme lžící oleje a klademe na něj plátky ze tří brambor, které osolíme a okminujeme. Na ně dáme vepřový řízek, opaprikujeme a pak položíme půlku podélně rozkrojené klobásky. Všechno zasypeme kroužky cibule, opepříme a nahoru položíme tři tenké plátky anglické slaniny. Zabalíme do alobalu a pečeme ve středně vyhřáté troubě 45 minut. Podáváme v alobalu s různou kyselou zeleninou.

* hliníková fólie, pro ty dříve ze staré vlasti odešlé

Svíčková stroganov pro 4 osoby

1 lbs hovězí svíčkové
4 cibule
2 lžice oleje
2 lžice másla
sůl a pepř
1 lžice hladké mouky
1/8 l (1/2 cup) masového vývaru
4 lžice plnotučné hořčice
1 lžička octa
1 lžička citrónové šťávy
1/4 l (1 cup) kyselé smetany

Maso nakrájíme na centimetrové nudličky, cibuli oloupáme a nakrájíme na malé kostičky. Olej zahřejeme, nudličky ze svíčkové ve 2 porcích po všech stranách zprudka opečeme. Vyjme, osolíme a opepříme. Máslo a cibuli přidáme do tuku, na němž se opékalo maso, rychle micháme, opečeme do zlatova, teplotu snížíme. Poprášíme moukou, zamícháme. Vývar, hořčice, ocet a citrónovou šťávu přilijeme, uvaříme hustou omáčku. Přidáme smetanu a maso, prohřejeme, dochutíme. Již nevaříme. Vhodné jsou také žampiony na másle, které se přidají až na konec. Jako přílohu podáváme hranolky nebo pečené brambory, michaný salát.

M.K. (ČR) a Irena Zaros, NY

ČESKÝ PRÁVNÍK

Jakékoliv právní problémy u státních a federálních soudů a úřadů kdekoli, včetně zelených karet, imigrace, deportace, pracovního povolení a legalizace; poslední vůle a notářské služby.

Právní pomoc v ČR i SR

V. PECHOTA, Jr., Esq.
225 West 34th Street, Suite 1504
New York, N.Y. 10122
(212) 268-4969

Rozumíme česky i slovensky

NEJLEPŠÍ ! NEJLEPŠÍ ! NEJLEPŠÍ !

TATRY AGENCY

61-40 56th Ave
Maspeth, NY 11378
TEL: (718) 326-7724

Posílání balíků do ČECH a na
SLOVENSKO
LETENKY, POZVÁNÍ

PŘEHRAVÁME VIDEOKAZETY
NTSC 3.58/4.43 PAL M/N SECAM

Zatelefonujte nám a pro balíky přijedeme do
VAŠEHO DOMU!

REAKCE ČESKÉHO KONZULÁTU V L.A. NA ROZHOVOR S JANEM HŘEBEJKEM

Los Angeles, 26. 5. 2001

Vážený pane šéfredaktore,

V posledním čísle vašich novin vyšlo zajímavé a obsáhlé interview s Janem Hřebejkem, režisérem filmu *Musíme si pomáhat*, který byl letos nominován na cenu Americké filmové akademie. Ráda bych uvedla na pravou míru některé nepřesnosti, které se v rozhovoru objevily ohledně činnosti Generálního konzulátu ČR v Los Angeles.

Generální konzulát v LA, navzdory finančním a personálním omezením plynoucím ze státního rozpočtu, věnuje mnoho času a úsilí jak podpoře české kinematografie v USA, tak propagaci Prahy a celé ČR jako místa vhodného k natáčení amerických filmů. Pro zajímavost, v uplynulém roce v Praze za asistence konzulátu natáčelo šest ze sedmi největších hollywoodských společností a televizní stanice CNN odhadovala, že Hollywood v Praze za rok utratil okolo jednoho sta milionů dolarů. Konzulát rovněž letos zastupuje v Hollywoodu Karlovarský filmový festival. Náš úřad tuto činnost vykonává za běžného provozu a s běžným, tedy víceméně symbolickým, rozpočtem na kulturu a společenské akce. Aby mohl úřad efektivně pomáhat českým filmovým tvůrcům při jejich pokusech pronikat na zdejší trh, vytvořil místo pro zdejší filmovou publicistiku s dobrými styky v Hollywoodu. Pokud by si čeští filmoví tvůrci sami najímali místní publicistickou firmu, zaplatili by desetitisíce dolarů za servis, kterou jim úřad prostřednictvím této zaměstnankyně poskytuje.

V roce 2001 obdržel konzulát roční dotaci MZV na podporu českého filmu ve výši dva tisíce dolarů. Z této částky úřad vynaložil sedmnáct set dolarů na propagaci filmu *Musíme si pomáhat* a přispěl třemi sty dolary na neziskovou retrospektivu filmů Karla Zemana v prestižním Egyptian Theatre. Většina z roční dotace byla tedy věnována na film *Musíme si pomáhat*, jednak z prostého důvodu, že šlo o film nominovaný na cenu akademie, jednak proto, že jeho americký distributor, od počátku vlastníci i soupeřící

film *Tygr a drak*, nebyl ochotný český film propagovat. S projekcí filmu v LA firma souhlasila po zdloouvavých jednáních pouze za podmínky, že konzulát uhradí všechny náklady s tím spojené. České filmy, na rozdíl od filmů západní proveniencce, dosud do svého rozpočtu bohužel nezahrnují náklady na reklamu. V případě, že zahraniční film získá amerického distributora, reklamní náklady za normálních okolností hradí firma, která vlastní práva na zisky z filmu v USA.

Generální konzulát v Los Angeles proto z dotace na rok 2001 nemůže pokrýt potřeby všech ostatních českých tvůrců, kteří jsou teprve ve fázi hledání distributora a snaží se proniknout na zdejší trh. V letošním roce se o to pokoušejí filmy *Angel Exit*, *Oběti a vrazi*, *Pramen života*, *Samotáři*, *Ene bene* a další, převážně dokumentační filmy.

Na závěr bych ráda pro české filmové tvůrce znovu zdůraznila, že příspěvek konzulátu není možné použít na úhradu hotelových rozpočtů produkce, ani na placenou reklamu v novinách a časopisech. České filmy mají přirozeně nižší rozpočet než většina západních filmů, přesto by však stálo za úvahu přijmout běžnou mezinárodní praxi a zahrnovat náklady na propagaci již od počátku do rozpočtu filmu. Státní správa při nejlepší vůli tuto mezeru vyplnit nemůže [podtrženo ČSN]. Českému filmovému průmyslu rovněž citelně chybí Česká filmová komise, která by vyřešila mnoho z problémů, s kterými se dnes producenti obracejí na zahraniční službu.

Zdenka Gabalová, generální konzulka

Poznámka ČSN: Generální konzulka Gabalová byla v poznámce v rozhovoru omylem označena za „bývalou“ [generální konzulku]. Pravda je, že v době rozhovoru ale ještě byla ve funkci. [Současnou generální konzulkou je paní Margita Fuchsová.] Za toto nedorozumění se omlouvám.

vydavatel

Zábavný a poučný koutek Jaroslava Haška

Aféra s křečkem

V ranním vydání listu objevil se tento inzerát. Nebyl příliš velký, ale vyzníval z něho jakýsi výkřik zoufalství:

Prodám okamžitě
živého křečka
nebo vyměním za cokoli
Praha III, Plaská,
II. poschodí, 4. dveře vlevo.

Čtenáři přecházeli tento inzerát bez zájmu, jediné Honzátko, sekundán, který měl dnes školu až od devíti, mohl nechat na tomto inzerátu oči. Byl v bytě sám. Otec odešel do úřadu, matka šla s jeho sestrou Emou obstarat nějaké poslední věci k svatbě, neboť Ema se bude pozítří vdávat. Služka použila pak této příležitosti a odběhla navštívit svého milence někde do zámečnické dílny v Karlíně a řekla Honzátkovi, aby nezapomněl dobře zamknout předstí a dát klíč k domovníkům. Přitom mu řekla „Bohoušku“ a pohladila ho po vlasech. Oba spolu drželi, neboť byli v domácnosti nejpronásledovanějšími tvory.

Neměla-li některý den Anna svou aféru, měl ji jistě Bohoušek a naopak. Proto se také podporovali navzájem.

„A co mám říci, Anno, kdyby se matka náhodou dřív vrátila?“

„Že mně přijela teta z Modřic.“

„Dobrá,“ řekl vážně Honzátko a ujal se panství v bytě. Leh si do houpací židle a četl noviny, až přišel na inzerát o křečkově.

Honzátkovi zasvítily oči. Byl jako všichni sekundáni povahy příliš romantické, než aby ho nenadchl živý křeček. Prál si již odedávna mít nějaké zvíře doma. Snil o velkých výpravách do Indie za mladými tygry, snil o velkém berberském lvu, který by neposlouchal než jeho, spal by v sestřině posteli (beztoho bude teď prázdná, když se ta ženská vdá) a sežral by na jeho pokyn třídílního profesora i se zápisníkem. Také se mu někdy zdávalo, že má doma v neckách ochočeného mrože, takže není nikdy prádlo a s ním spojené dva hrůzné pro něho dodatky: pražená kminová polévka a pražená krupičná kaše.

Také mívával sny, že má ochočeného mladého slona v jejich kůlně a ten slon že koná různé domácí práce, které dosud musel konat on, jako chodit otcí pro

noviny nebo pro tabák a sestře pro noty a dopisní papíry (dokud ještě psávala nabídnutí k sňatku).

Nyní tedy jeho ideály se naplňují. Skleslo to sice z tygra na křečka, ale jistá věc jest, že toho křečka bude mít. Což není u nich v domácnosti dosti věcí a předmětů, které lze za křečka vyměnit? Nemá jeho sestra v prádelníku zcela slušnou výbavu, krásně večera přepočítanou a krásně svázanou modrými hedvábnými stužkami? A když se z těch balíčků vytáhne po nějakém kuse a vše zas uvede do pořádku, přijde na to někdo? Cožpak si ta ochechule (Ema) navlíkne všechno na sebe? A nemá otec v psacím stole pěknou sbírku starodávných penízů? Není zde v bytě vůbec tolik božího požehnání, že by za to člověk mohl vyměnit třeba tři sta křečků?

Honzátko přikročil k činu. Předně slo mu o to, dostat se do prádelníku na výbavu. To bylo trochu kombinované, ale Honzátko znal z paměti bez pomoci mnemotechniky, kde jest ukryt klíč od prádelníku. Předně v kuchyni v plechovém chlebovníku nalezl klíček od malé skřínky vykládané karlovarským kamenem. Skřínka ta ležela v pokoji na skříní u dveří. Když tu skřínku Honzátko otevřel, našel uvnitř klíč od druhé skříně v ložnici. V té vlevo, pod bílými rukavicemi, byl konečně klíč od prádelníku s výbavou.

Honzátko vytáhl z jedné skupiny dva páry roztomilých dámských kalhotek, dále z jiného balíku jeden noční kabátek a uvedl vše do pořádku. Klíč dal opět na své místo a s neobyčejnou jistotou, podporovanou starou praxí, kdy chodil před Ježíškem do prádelníku na datle a cukroví, ukončil opět svou výpravu v kuchyni vložení klíčku od malé skřínky do chlebovníku.

Pak se vloupal otcí do psacího stolu.

To byla již lehčí práce, neboť otec s velkou lehkomyšlností, jak si Honzátko pomyslí, ukrýval klíč od psacího stolu přímo na něm, a to pod starými hodinami s alabastrovými sloupky.

Dostal se tedy pohodlně otcí na sbírku starých mincí a vzal odtamtud jeden velký mariánský tolar, jichž tam bylo několik, a spokojil se tím. Zamkl psací stůl, klíč dal opět na své místo a počal vybírat ze svých zábavných knih, co by ještě také ze svého na toho křečka přidal, aby také i on nesl náklady spojené s tím krásným podnikem. Vybral knihu Hrdinný kapitán Korkorán. Byla to nejzachovalejší z jeho knih, neboť scházelo tam jediné dvacet čtyři stránek.

Nato sedl si k psacímu stolu a napsal na čtvrtku

pokračování na straně 11

Rozluštění křížovky z minulého čísla: „Dneska ještě ne, pane učiteli.“

Aféra s křečkem

dokončení ze strany 10

papíru: "Omluvenka. Stvrzuji tímto, že můj syn Bohuslav Honzátko nemohl se zúčastnit dnes pro bolení břicha dopoledního vyučování, a prosím, aby mu ty hodiny byly omluveny. Václav Honzátko."

Během dvou let podařilo se po dlouhé praxi Honzátkovi napodobit velmi dokonale podpis otcův. Omluvenku uschoval do čítanky na odpůldne, udělal z lupu z prádelníku balíček, vzal knihy podpaždí a odešel z domova, když dal domovníkovi klíč od předsíně pro Annu.

Knihy zanechal v druhé ulici u kupce s dodatkem, že si pro ně přijde, až půjde ze školy, a jediné vzal si s sebou z nich rostlinopis, který zanesl k antikváři, aby měl nějaké hotové peníze na svou výpravu do Plaské ulice.

Našel to lehce dle inzerátu a byl přijat párkem starších manželů, vyhlížejících neobyčejně ustaraně.

Když jim vysvětlil, že přichází pro křečka, za kterého hodlá vyměnit tyto užitečné předměty: pár dámských kalhot, noční kabátek, mariánský tolar a knihu Hrdinný kapitán Korkorán, vyjasnily se tváře manželů. Vedli ho dál a počali mu vykládat podivnou historku, z které Honzátko vyrozuměl, že se k nim přistěhoval před čtrnácti dny podivný pán s křečkem, který prohlásil, že vynalezl zvláštní přípravek, který podává-li se hlodavcům, zamezí u nich zimní spánek.

"Hodlám," povídal ten pán, "zkusit to na tomto křečkově. Podaří-li se mně nyní, kdy má upadnout do zvíře v zimní spánek, udržet ho čilým, bude to mít dalekosáhlé následky, neboť pak bude rozluštěn princip, jak lze učinit křečky neškodnými. Nebudou-li spát, nebudou také žít tak dlouho, takže nedočkájí se třetí sklizně, aby kradli obilí."

"Pán ten," vyprávěl starý pán Honzátkovi, "chtěl o tom napsat knihu a dělal tedy pokusy s křečkem, kterého měl ve velké bedně. Dával mu svůj přípravek do pitné vody a křeček byl skutečně velmi čilý. Měl ten preparát v láhvi od koňaku. Jednou jsem se omylem z láhve napil a nemohl jsem spát po pět nocí. Pak si pro toho pána přijeli jeho příbuzní. Říkali, že už ho to drží pět let a že jeden lékař říkal, že mu snad pomohou sněhové koupele. Tak si ho odvezli někam do hor a křečka nám zde nechali."

"Jest to velmi roztomilý zvířátko, neobyčejně přítulné," mluvil dále, jako by četl z knihy, jak si patrně již zvykl, když ho všude usilovně nabízel. "Dáme vám na něj starý pytel od brambor."

Neobyčejně přítulné a roztomilé zvířátko prskalo tak strašně, když na ně hodili pytel, že romantický Honzátko domníval

se být v zemi šelem. Když pak později krácel po ulici s pytlím, ve kterém sebou zmišl stále čilý křeček, představoval si, že je známý krotitel tygrů Rauahu Babura z Bombaje.

Bylo ještě málo hodin, než aby mohl se vrátit domů jako ze školy, proto hleděl nakoupit ještě nějaké zásoby pro křečka. U ptáčnicka koupil mu za všechny peníze, které dostal za přírodopis, zrní. Nebylo ho mnoho za těch sedmdesát haléřů. Malý pytlík. A tu teprve Honzátko pocítil, že bere na sebe vážnou povinnost. Snad se naučí žrát něco jiného, vždyť tohle sežere najednou. A pak, když se blížil k domovu, ještě něco ho znepokojovalo. Což jestli ho vyhodí i s křečkem? Jak to vysvětlí, kde k němu přišel? Jakou lež si vymyslí? Šlo to však dosti hladce. Hromadil lež na lež. Křeček, kterého přinesl domů, patří gymnáziu a jest určen pro přírodopisné sbírky. On, Honzátko, byl vyzván panem profesorem Bernáškem z přírodopisu, aby zatím křečka doma opatroval přes zimu, než mu naroste jiná srst a než se mu kožičky vybarví. Pak bude vycpán. Bylo to tedy v pořádku. Jen mu nevěřili, že byl vyzván, nýbrž že se dobrovolně přihlásil. Pro křečka vyprázdnili jednu bednu z půdy a dali ho do předsíně a celá rodina žila pod dojmem, že si aspoň udělá hoch dobré oko u pana profesora, což beztoho nutně potřebuje při své známé pilnosti. Možná také říci, že se křeček jako majetek ústavu těšil po několik hodin jisté úctě. Pak se však objevilo, že rozšiřuje divný zápach. Poněvadž měl přijít ženich, nalila Ema na křečka půl lahvičky fialkové voňavky, načež křeček skromně zalezl do kouta bedny, kde počal protivně mlaskat a cpát si torby zrním, které mu tam hodil Honzátko.

Po obědě šel Honzátko do školy, otec do kanceláře a matka se šťastnými snoubenci něco nakoupit. Služka šla zas za milencem do Karlína. Když se opět rodina shromáždila, shledala, že křeček se dostal z bedny a že si vedle v pokoji našel místo k dalšímu pobytu.

dokončení přístě

Ambassador Martin Butora in front of the House International Relations Committee

continued on from page 3

few months, the map of Europe, and thus the map of the world will be redrawn. As this rendezvous with history is approaching, I am thinking of many participants and witnesses on this road.

As I am sitting here, I think of my relatives who came to this country in the beginning of the twentieth century. Together with almost two million of other hard-working and law-abiding Slovaks, who had decided to escape poverty and to seek liberty in their new homeland, they contributed to prosperity and democracy in America.

I am thinking of people of integrity who despite very difficult circumstances did not betray their souls and resisted the evil. I am thinking of my father-in-law and other brave men and women, who stood up with the arm in their hands in the Slovak National Uprising. And I am thinking of the Jewish fighters from Novaky concentration camp who joined them in this fight.

I am thinking of people who opposed the communist regime - dissidents, members of secret church, environmentalists, independent social scientists, actors and writers. I am thinking of Vaclav Havel writing his letters from communist prisons. I am thinking of other „positive deviants,” as we called people trying to live decent lives among the prevailing communist oppression and schizophrenia.

And obviously, I am thinking of the first days of the Velvet Revolution in November 1989. Although we managed to bring tens of thousands people to the Slovak squares, the victory was not guaranteed yet.

Some of us had always a toothbrush in our pockets, in case we would be arrested. I remember how our movement Public Against Violence brought Alexander Dubcek, the hero of 1968, to the podium at the main square in Bratislava to address the public after twenty years of silence. For many Slovaks, this was the glorious moment of catharsis and reborn hope. I remember the unforgettable speech of the then Czecho-Slovak President Vaclav Havel, for whom I worked as his human rights advisor, before the Joint Session of Congress in February 1990. Twelve years later, I am asking for your continued support for Slovakia, one part of former common state of Czechs and Slovaks, and hopefully a future part of a bigger community of NATO's nations, a community that will forever keep both sides of the Atlantic together.

And last, but not least, I have before my eyes an incredible public mobilization before our last 1998 parliamentary elections, when 84 percent of our citizens turned out and voted out the previous government whose undemocratic practices prevented Slovakia's entry into NATO in the previous wave of enlargement. And I remember why there was so much hope in the air: people in Slovakia believed that the country would move closer to the community of freedom-loving, democratic nations and would get another chance to join the Alliance.

Since then, we have come a long way. One part of our mission is almost accomplished. We are looking with confidence to the historical Prague Summit (in

continued top right

Butora in front of the House International Relations Committee

continued from left below

November 2002 - ČSN).

Together with the aforementioned remarks Ambassador Butora submitted at the hearing a detailed written overview of the progress achieved by Slovakia in the reforms and preparation for NATO membership, and challenges facing Slovakia.

Press Office, Embassy of the Slovak Republic

Z DOMOVA

V zahraničnej misii zahynul ďalší slovenský vojak

V zahraničí zahynul 15.5. ďalší slovenský vojak, tentokrát v Kosove, pri plnení povinností v česko-slovenskom prápore. Obeťou je 28-ročný čatár Miroslav Hajdúch z Dolného Kubína. Na Slovensku slúžil v útvere okamžitej reakcie v Martine. Bol slobodný.

V noci prešlo civilné auto hranicu medzi Srbskom a Kosovom. Vojaci v odlúčenom postavení Sekiraca dostali príkaz skontrolovať ho. Za autom mala ísť posádka bojového vozidla pechoty (BVP-1).

Miroslav Hajdúch pri otáčaní navádzal vodiča bojového stroja tak, že mu zmizol z dohľadu. Vodič Jozef G. (26) zastavil až na križovatke vojakov. Hajdúch pod pásmi opancierovaného vozidla utrpel vážne poranenia hornej ľavej končatiny a drvivé poranenie sánky. Na čatárovi záchranu poslali sanitku aj vrtulník, ale v noci desať minút pred druhou zomrel. Presnú príčinu úmrtia určí až pítva.

Slovensko tento rok prišlo už o druhého profesionálneho vojaka v mierových operáciách v zahraničí. Pred tromi mesiacmi zahynul Vladimír Kollár, člen ženijnej jednotky mierovej misie OSN v Eritrei, kde sa naši vojaci podieľali na odminovaní severného úseku. Stalo sa to v púštnej burke pri autonehode.

Ešte vlní umrel v Macedónsku slovenský podplukovník Ľubomír Orság. Vozidlo pozorovateľského tímu Európskej únie nabehlo na minú a zrútilo sa do priepasti.

SME

Jak se pomalu mění historie:

9. květen nebyl, Rudá armáda se zastavila na Labi, slaví se jen příchod americké armády 5. května do Plzně

Prezident Václav Havel a předseda Poslanecké sněmovny Václav Klaus položili ráno v den státního svátku 8. května květiny u hrobu neznámého vojína na pražském Vítkově. Prezident se dopoledne zúčastnil také slavnostní přísahy nováčků Hradní stráže, která proběhla na třetím nádvoří Pražského hradu. Vrchní velitel ozbrojených sil pak povýšil několik plukovníků české armády na generály. Náčelník generálního štábu ČR Jiří Šedivý obdržel nejvyšší hodnost armádního generála.

Přes pět set lidí se přišlo podívat do Braníku, kde kluby vojenské historie zrekonstruovaly památné setkání armád na Labi u Torgau. Necelá stovka příslušníků sovětské a americké armády spolu s Čechoslováky v britských službách svedla na branickém břehu Vltavy tříčtvrtěhodinový boj se zbytky německého wehrmachtu. Do programu plného pyrotechnických efektů se zapojilo i několik dobových motocyklů, džípů a říšský pancéřový obrněc.

Na aktuální hrozbu nacismu upozornili členové anarchistických hnutí odpoledním nepovoleným pochodem k sídlu Českého rozhlasu na Vinohradské třídě. Demonstraci se pokusily napadnout asi dvě desítky skinheadů, policejní oddíly však síťu zabránily. Na Malé Straně si občané po celý den mohli prohlédnout historické interiéry objektů Poslanecké sněmovny a Senátu. Vzpomínkové akce proběhly také mimo hlavní město; tradiční oslavy vítězství v Plzni začaly už 5. května.

(Carolina, titulky ČSN)

Greenpeace ve Spolaně: Zamořeno toxickou rtuť!

Členové ekologického hnutí Greenpeace se 6. května na člunech přeplavili přes Labe a tajně se vylodili v areálu chemičky Spolana. Odebrali vzorky údajně rtuť intoxikované půdy a vyvěsili transparenty upozorňující na nebezpečí zamoření Labe a přilehlé záplavové zóny.

Patnáctka aktivistů z České republiky, Slovenska, Rakouska, Německa, Finska a Nizozemska chtěla svým činem upozornit na nebezpečí, které představuje rtuť a dioxiny roztroušené v několika opuštěných budovách chemické továrny. Miroslav Šuta, toxický konzultant Greenpeace, deníku Právo sdělil: "Hrozí, že se rtuť dostane do Labe a může vážně ohrozit život v řece. Stejně tak může ohrozit řeku jako zdroj pitné vody a vody pro zavlažování." Žda jedovatá rtuť pronikla i mimo zamořené objekty nebo do Labe, Greenpeace na základě výsledků analýzy vzorků do dnešního dne (15. května) nepotvrdilo.

Z dřívějších jednání vedení Spolany, ministerstva životního prostředí a Fondu národního majetku (FNM) vyplynulo, že likvidace zamořených objektů chemičky začne příští rok na jaře. Nadzemní části budov se odstraní a zamořené spodní vrstvy obalí betonový sarkofág. Akce bude stát 600 milionů korun, které poskytne Fond národního majetku v rámci odstranění ekologických škod vzniklých ještě před rokem 1989.

Přesun české vojenské mise pokračuje

V sobotu 4. května přiletělo do Kábulu dalších 26 českých zdravotníků a lékařů v rámci mezinárodní mírové operace ISAF. V průběhu příštích šesti měsíců by mělo v Afghánistánu působit 150 Čechů. Stále však není vyjasněno financování této mise, stejně jako v případě působení české protichemické jednotky v Kuvajtu. Podle propočtu armádních analytiků by účast českých vojáků v protiteroristické kampani měla stát celkem jeden a čtvrt miliardy korun.

Carolina

ŠPORT - SPORT

Slovenskí hokejisti majstrami sveta!

Slovensko - Rusko 4:3

Slovenskí hokejisti získali v sobotu 11. 5. vo švédskom Göteborgu pri svojom siedmom vystúpení na majstrovstvách sveta zlaté medaily. Vo finále zdolali Rusov po dramatickom súboji 4:3. Viedli sme 2:0, 3:1. Súper vyrovnal, ale necelé dve minúty pred koncom spečatil Peter Bondra historicky najväčší úspech nášho športu.

Slovensko - Rusko 4:3 (2:0, 1:1, 1:2), góly: 1. L. Višňovský (Stümpel), 13. Bondra (Šatan, Pálffy), 27. Šatan (Handzuš), 59. Bondra (Pálffy) - 24. Sušinskij (Zatonskij, Prokopiev), 43. Antipov (Karpov), 55. Sušinskij (Prokopiev). Pred 11 591 divákmi rozhodovali Jukka Pakaslahti (Fin.) - Serge Carpentier (Kan.), Kevin Redding (USA). Vylúčení: 4:5 na 2 min, presilovky: 1:0, oslabenia: 0:0, strely na bránku: 21:21.

Skladá úvodná časť

Už po chvíli sme sa dostali do ruského obranného pásma. Prvá päťorka rozkrútila kotúč a po Stümpelovej prihrávke prudkou bombou mierne z uhla trafil Višňovský v 22. sekunde ľavý vinkel. Fínsky rozhodca Jukka Pakaslahti sa šiel poradiť s videorozhodcom, lebo puk vyletel z bránky, ale záznam dokázal, že bol jasne za čiarou.

V 72. sekunde Milo zbytočne fauloval, ale oslabenie sme pohodlne zvládli. V 11. minúte sme hrali presilovku, a vynikajúco. Pri druhom uzamknutí súpera pred Sokolovom našiel v 12:16 min Šatan spoza bránky ideálne Bondru. Kanonier Washington Capitals trafil - 2:0. Slováci držali počas celej prvej tretiny Rusov na dištanc. Z ojedinelých prienikov mal Lašák väčšie starosti iba po Savčenkovej strele.

V 16:17 min natlačil jeden z ruských bekov Šatana aj s pukom do bránky a Pakaslahti sa znovu radil s videorozhodcom. Gól neuznal, ale vylúčil Kozneva. V presilovke pred Sokolovom viac ráz horelo, ale bez gólového efektu. Michajlovovi zverenci sa bránili zubami-nechtami. Necelé dve minúty pred prvým klaksónom Bučajev fauloval Pálffyho. Hrali sme ďalšiu presilovku. Pálffy a Bondra mali na hokejke góly.

Po druhej tretine 3:1

V 22. minúte mali presilovku pre zmenu Rusi. Súper nás uzamkol. Po prudkých strelách od modrej a Karpovovej zblízka prvý raz výrazne vynikol Lašák. Len čo sa Lintner vrátil na ľad, Sušinskij zblízka znížil, keď sa náš brankár nestačil rýchlo premiestniť k opačnej žrdi po Zatonského náznaku strely. Rýchli hráči zbranej sa naďalej spoliehali na kontry. Boli čoraz častejšie. Karpovovi zmaril čistú príležitosť Lašák.

Ruský tlak sme prerušili v tom najlepšom a najsprávnejšom. V 26:59 min rýchlo zaútočil Handzuš. Ideálne našiel pred bránkou Šatana a náš kapitán po ľade s troškou príspevia Sokolovovej nohy skóroval - 3:1. Tesne potom sme nevyužili presilovku (vylúčený Koznev). Pri ojedinelom zámku Rusov posúdil fínsky rozhodca v 34. min Országhov zákrok na Afinogenova ako faul. V 36. min nevyužil Šatan príležitosť, keď šiel sám na Sokolova. Útočník Buffalo Sabres sa nevedel rýchlo rozhodnúť. Sokolov jeho fahkú strelu po ľade zneškodnil.

Zlatý Bondra

Poslednú tretinu sme začali opatrne. Rusi to využili. Nebezpečná Afinogenova strela nebola pre Slovákov

Žigmund Pálffy a Peter Bondra, autor víťazného gólu, s pohárom MS nad hlavou.

Foto: Pavel Neubauer/TASR

dostatočným varovaním. V 42:09 min nás potrestal Antipov, ktorý nekrytý zblízka znížil. Šatan v dobrej pozícii netrafil puk, potom znovu pohrozil Afinogenov. Rusi hrali aktívne, už vo dvojiciach začali napadať našich v obrannom pásme. Tréner Michajlov začal posilať na ľad iba tri päťorky, jeho zverenci stupňovali tlak. Najmä útok Sušinskij (v Omsku zarába ročne 750-tisíc dolárov ročne) - Prokopiev - Zatonskij robil vetry. V poslednej desaťminútovke aj Ján Filc stiahol hru na tri útoky (stála formácia Róbert Petrovický - M. Hlinka - Somík). Ruský stroj nekompromisne drvil, v 54:05 min Sušinskij zblízka vyrovnal.

V 58:20 min udrelo naše hviezdne duo. Pálffy unikol, už v súperovom pásme presne našiel po ľavej strane Bondru a náš kanonier polovysoko a prudko zaznamenal historický a víťazný gól slovenského hokeja. Asi päťdesiatsekundová hra bez brankára nepriniesla Rusom úspech. Sme majstrami sveta!

NAŠA CESTA DO FINÁLE

Základná skupina A

27. apríla: SLOVENSKO - Poľsko 7:0 (2:0, 1:0, 4:0), 29. apríla: SLOVENSKO - Ukrajina 5:4 (2:1, 2:2, 1:1), 30. apríla: Fínsko - SLOVENSKO 3:1 (2:0, 1:0, 0:1)

NADSTAVBOVÁ F-SKUPINA

2. mája: Švédsko - SLOVENSKO 1:2 (1:0, 0:0, 0:2), 3. mája: SLOVENSKO - Rakúsko 6:3 (3:0, 0:2, 3:1), 6. mája: Rusko - SLOVENSKO 4:6 (0:3, 3:2, 1:1)

ŠTVRTFINÁLE

7. mája: Kanada - SLOVENSKO 2:3 (1:0, 1:1, 0:2)

SEMIFINÁLE

9. mája: SLOVENSKO - Švédsko 3:2

Na trech stožároch nad prúčelím Národnej Budovy vlály ešte v ledu 1996 během oslavy opravené fasády česká, slovenská a americká vlajka. Momentálne vlaje pouze na jednom stožáru česká vlajka

Foto: ČSN

Majstri dostali do varu celý národ

Štátna vlajka už dlho nebola takým symbolom národnej hrdosti a radosti ako v posledných dňoch. Zástavy viali zo súkromných balkónov, z vysokoškolských internátov.

Od soboty do neskorých nedeľných hodín nadšení fanúšikovia vyzdobili vlajkami autá, mávali nimi nielen z balkónov či ulíc, ale aj z kapôt áut, visiac na stožiaroch či tancujúc na strechách zastávok MHD. SME

Foto: SME - Luboš Pile

Československé noviny

Československé noviny - nezávislý dvoutýdeník amerických Čechů a Slováků.

Czechoslovak News - independent bi-weekly for American Czechs and Slovaks.

Published by: Jan Krondl

Inzerce, předplatné a korespondence jsou přijímány na adrese: Advertisements, subscription and letters mail to:

CS NOVINY, Box 194, 1407 Ave Z, Brooklyn, NY 11235

Phone/fax (718) 891-8675
e-mail: johnkr@worldnet.att.net

Objednávám ČS NOVINY a přikládám šek / money order v hodnotě \$30 (USA), \$35 (Kanada) a \$40 (ostatní cizina - letecky) jako předplacené na jeden rok.

Jméno, Adresa: _____

Stát, Zip: _____

Pošlete na níže uvedenou adresu:

CS NOVINY
1407 Ave Z, Box 194
Brooklyn, NY 11235

Tel/fax: (718) 891-8675